

DNEŠEK V BIBLICKÉ PERSPEKTIVĚ

Biblické úkoly mládeže

**JEŽÍŠ Z NAZARETA
JAK STUDOVAT BIBLI
MIMOKŘESŤANSKÁ NÁBOŽENSTVÍ**

DNEŠEK V BIBLICKÉ PERSPEKTIVĚ

I/1

Biblické úkoly mládeže

DNEŠEK V BIBLICKÉ PERSPEKTIVĚ I/1

Biblické úkoly mládeže

Překlad Jana Szkutová

Upravila Pavla Šustková

Ilustrace Olga Pazerini

Technická redakce Stanislav Bielik, Miroslav Priehradný

Vydal Advent-Orion s.r.o., Vrútky

pro oddělení mládeže Česko-Slovenské unie CASD

Tisk Tlačiareň alfa PRINT, Martin

ISBN 80-88960-41-X

OBSAH

Ježíš z Nazareta

1. Revolucionář z Nazareta	7
2. Rabín Ježíš z Nazareta	15
3. Prorok z Galileje	23
4. Ježíš - Mesiáš	31

Mimokřesťanská náboženství

5. Mohamed - prorok	39
6. Hinduismus a buddhismus	49
7. Buddha, Bráhma, Mohamed - a Ježíš	57
8. Úkol ještě není splněn	65

Jak studovat Bibli

9. Pán Bůh, který ti chce něco říct	73
10. Pán Bůh ti chce odpovědět	81
11. Studium jako rozuzlování	89
12. Hledej jako archeolog	97
13. Jak studovat Bibli?	105

Osobní dopis místo recenze

*Milí kamaráde,
milá kamarádko!*

Je to celosvětová rarita, že zde existuje církev, která má na celém světě jako součást bohoslužby biblické studium - sobotní školu. Jsou do ní zapojeni lidé různého vzdělání, z nejrozličnějších kultur, lidé s různým společenským postavením, mladí i staří. Protože poznávání Boha prostřednictvím Písma lidi sjednocuje. Každá věková skupina má však jiné potřeby a klade si jiné otázky.

A právě na potřeby mladých lidí na přelomu tisíciletí bychom rádi odpověděli nabídkou biblických úkolů, jejichž první čtvrtletí právě držíš v rukou. Pod názvem „Dnešek v biblické perspektivě“ chceme spolu hledat čestné a biblické odpovědi na otázky, které trápí v první řadě mladé lidi. Každé čtvrtletí budeme studovat tři tematické celky. (Studijní plán najdeš na zadní straně obálky.) Budeme porovnávat křesťanství s jinými náboženstvími, studovat některé biblické knihy, věnujeme dost času i aktuálním etickým tématům. Nahlédneme do historie, budeme se také věnovat osobnosti toho, po kterém se všichni jmenujeme „křesťanští“. A to vše proto, abychom ti pomohli najít vlastní místo v křesťanském světě. Aby ses mohl nasměrovat na smysluplný život, v kterém víra pomáhá. Chceš to vzít jako příležitost, nebo máš mírné obavy, zda to zabere? Je to jako ve sportu. Tvé výsledky budou přímo úměrné úsilí a času, který si pro studium vyčleníš v každodenním bohatém programu. Základem je pravidelnost a vytrvalost. Najde o to, kdo bude nejlepší. Křesťanství je přece sport, v kterém mohou vyhrát všichni, tedy i Ty.

Když Tě toto studium nasměruje k rozhodnutím, která pozitivně ovlivní celý Tvůj život, budeme rádi. Protože jenom trošálka změna ve Tvém životě a Tvůj vliv v kolektivu mládeže, do kterého patříš, může dát naší práci motivaci a skutečný smysl.

Za redakční kolektiv biblických úkolů pro mládež:

Stano Bielik, Paola Šustková, Petr Adame, Daniel Dobeš, Jaroslav Šlosárek, Olga Pazerini...

JAK NA TO?

Každý úkol je tematický ucelený a rozdělený do jednotlivých dní. A na jeden den je studijního materiálu tak akorát dost. Nechat si to vše na pátek večer by byl ten největší nesmysl. Asi jako bys chtěl několikahodinovým tréninkem dohnat týden nečinnosti. V tom případě bys z toho neměl požehnání, nanejvýš „duchovní svalovou křeč“.

Podívejme se na úkol. Jsou v něm následující znaky:

Najdeš zde základní text a úvodní otázku. Proč jsme ho za tebe nevy-psali? Ne, že bychom šetřili papírem. Když si však otevřeš svou Bibli, určitě tam objevíš mnohem více než jen odpověď na jednu otázku.

V poznámce najdeš mnoho informací. Podtrhni si, co je pro tebe nové a podnětné. A nestyď se o tom mluvit s kamarády. Možná budeš překvapen jejich reakcí.

I během dne si můžeš vzpomenout na to, co jsi studoval ráno. A večer už budeš možná mít svou přesnou odpověď. Vrať se k úkolu a poznamenej si na volné místo dole na stránce, k čemu jsi dospěl.

Nejdůležitější informace zkrácené do několika heslovitých poznámek. Ty si ale musíš nutně uložit. Jinak se ti celotýdenní bádání ztratí v záplavě informací, které ti v průběhu týdne prošly hlavou.

Otázky k diskuzi by měly pomoci rozběhnout diskuzi na dané téma v třídě mládeže. Ještě důležitější jsou však otázky, které si vytvoříš ty sám.

Poznamenej si, co bylo pro tebe nové:

Čemu jsi nerozuměl, v čem jsi změnil dosavadní názor, co nového jsi zjistil...

K čemu ses tento týden na základě biblického studia rozhodl? S jakým úspěchem? Vyzkoušel sis to?

A co v sobotu?

Když přišel při probírání v sobotní škole dokážeš podělit s ostatními o své obavy, zážitky, rozhodnutí, úspěchy a zklamání, potom se pro tebe třída mládeže stane kolektivem dobrých přátel a hodina biblického studia tou nejhezčí částí soboty.

REVOLUCIONÁŘ Z NAZARETA

„Což to není ten tesař, syn Mariin a bratr Jakubův,
Josefův, Judův a Šimonův?
A nejsou jeho sestry tady u nás?“
Mar 6,3

Po delší době přišel do rodného města. Je učitel a učí ve škole, tedy židovské. V synagóze. „Jak je moudrý! A co umí! Úžasné! Odkud je?“ „Ale to je přece tesařův syn! Známe jeho matku a bratry. Jsou tu i všechny jeho sestry! Odkud to tedy ten člověk všechno má?“ (Mat 13,54-58) Od té doby, co opustil Nazaret a bydlel v Kafarnaum, o něm mnoho slyšeli. A když se teď znovu vrátil, jdou se na něho podívat zblízka. Šíří se rozruch. O učiteli se hodně mluví. Jsou to nejrůznější zprávy, pravdivé i zkreslené. Moc neschází, aby se snad daly vypsát nápisy:

- Hledá se
- ◆ Ježíš z Nazareta
 - ◆ prorok
 - ◆ rabín
 - ◆ Mesiáš
 - ◆ Dělá zázraky!
 - ◆ Velmi nebezpečný člověk!
 - ◆ Vysoká odměna: 30 denárů.

Neděle

Marek 6,3

Proč byli lidé tak udiveni, jak je Ježíš moudrý a jak mimořádné věci dělá?

Kdo to vlastně je?

Obyvatelé Nazareta byli zmateni. Tesař - jak je to možné?

I na konci 20. století se můžeme ptát, co udělal tento člověk, že se miliony, ba miliardy lidí považují ještě dnes za jeho stoupence a učedníky. (Vždyť jeho stoupenci jsou křesťané = kristovci!)

Co bylo na něm tak zvláštního? Někteří ho v té době měli za osvoboditele, jiní za velkého myslitele, další naopak za blouznivce. Někteří v něm viděli proroka, fanatika, podivína, jiní Božího vyslance.

V dalších staletích byli jeho stoupenci pronásledováni, mučeni, upalováni, protože se k němu veřejně přiznávali. Někteří církevní otcové v prvních staletích byli přesvědčeni, že je to obyčejný člověk, jiní v něm naopak viděli božskou bytost. Ve středověku se na něj dívali jako na krále, který sedí v nebi na trůnu.

V 19. století jej teologové považovali za velkého intelektuála, který pohrdal obyčejnými lidmi. Vypráví se, že někteří socialisté si věšeli na kříž červenou stuhu. Pro ně byl Ježíš prvním socialistou. Jiní zase v té době popřeli i jeho existenci. Ve 20. století, zvláště v 60. letech, jej mnozí považovali za vzbouřence, povstalce a obránce svobody.

K zamyšlení

- ♦ Kým je Ježíš z Nazareta pro tebe?
- ♦ Změnilo by se něco v tvém vztahu k němu, kdyby nebyl tesařem, ale třeba ředitelem banky?
- ♦ Jaký význam tedy připisuješ povolání?

Jan 12, 20.21

O co prosili Filipa někteří poutníci přicházející z ciziny?

Kde Ježíše hledat?

Jednalo se o lidi, kteří nebyli Židé, ale žili jako Židé. Nebyli však ještě pokřtěni ani obřezáni (Skut 13,43). Chtěli vidět tesaře z Nazareta a seznámit se s ním. Pokud se i ty chceš s Ježíšem seznámit, můžeš to udělat prostřednictvím nějakého křesťanského společenství.

Vezmi si telefonní seznam. Pod heslem církev najdeš celou řadu církevních společenství. Můžeš si vybrat: římskokatolická, československá husitská... Nebo některou z těch malých, které jsou snad blíž pravdě?

Můžeš si vybrat. Samozřejmě to nemusí být pouze církve. Můžeš hledat i jinde a seznámit se z různými skupinami jako Jesus People, Děti Boží, Mládež pro Krista apod. Jejich názory přitahují, ale je to skutečně to, co hledáš?

Pokud ti jde o setkání s Ježíšem, musíš hledat především v Bibli. Stačí ji otevřít. Nejedná se o nějakou vědeckou knihu, nenajdeš v ní přehled teorií. Je to kniha, která přináší evangelium, klíčově důležitou, základní dobrou zprávu.

V ní se seznámíš s lidmi, kteří s Ježíšem mluvili, jedli a žili. Připoj se k nim a poslouvej, co ti říkají. Souhlasíš s nimi? Musíš se rozhodnout sám. Oni jediní ti mohou podat informace z první ruky. Nemáš jinou možnost. Zkus to! Na tuto cestu se vydáme společně.

K zamyšlení

- ♦ Pokud chceš hledat s námi, studuj pečlivě tyto úkoly a čti Bibli. Určitě nebudeš litovat.
- ♦ Čtyři týdny teď budeme uvažovat o Kristu. Navrhují ti projít za tu dobu jeden Kristův životopis - Lukášovo evangelium. Má 24 kapitol. Když budeš po šest dnů v týdnu číst denně jednu kapitolu, prostuduješ za měsíc celé evangelium. To se dá a stojí to za to!

Úterý

Luk 4,16

Jak se Ježíš účastnil sobotních židovských aktivit v synagóze?

Rabín?

Čti Luk 1,1-4

Čtyři evangelisté se pokusili sepsat život Ježíše Krista. My se budeme držet vyprávění jednoho z nich, Lukáše, který se na začátku své knihy zmiňuje o tom, že pečlivě prozkoumal vše, co se týká Ježíše.

A tak vše, o čem Lukáš píše, je podle něj pravdivé a věrohodné. Ověřme si to!
Čti Luk 4,16-22

Ježíš byl Žid a každý týden chodil do synagógy. Nebyl pouhým divákem, ale aktivně se účastnil shromáždění. Když přišel do Nazareta, četl v synagóze pasáž z Písma určenou na ten den. Byl to text z proroka Izajáše, vlivného pisatele, nazývaného často králem proroků.

Když Ježíš skončil, posadil se a promluvil k ostatním. Zvyk vyžaduje, aby Židé, když mluví o Bohu, na znamení podřízenosti seděli. Ježíš začal vykládat to, co právě přečetl. Byl to velký učitel. Mnoho biblických textů nám ukazuje, že učil s velkou autoritou. (Později s ním všude chodila skupinka učedníků, jak tomu bylo zvykem i u ostatních rabínů z Nazareta.)

Ježíši se konečně naskytla příležitost oznámit i svým krajanům dobrou zprávu. Zdá se, že jeho slova padla do úrodné půdy. Lidé byli udiveni způsobem, jak vykládal Písmo. Souhlasili s ním, i když se ptali, zda je to skutečně syn tesaře, který bydlí o několik ulic dál. „Což to není syn Josefův?“

K zamyšlení

- ♦ Ježíš byl rabín, učitel. Dovedeš si ho představit jako svého učitele nebo mistra? Čím by se asi lišil od tvých učitelů?

Luk 4,24

Jak vnímal Ježíš své okolí? Bylo by to podobné i dnes?

Prorok?

Čti Luk 4,23.24

Ježíš si všiml udivených pohledů posluchačů. Zpočátku souhlasili s tím, co říkal, ale postupně, jak byla jeho slova stále adresnější, rostla i jejich nedůvěra. Ježíš to zpozoroval: „Jistě mi řeknete toto přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe.“ Otázka: „Což to není syn Josefův?“ najednou dostává negativní podtón. Co si o Ježíšově chování myslíš ty? Byl taktní? Choval se diplomaticky? Ježíš četl jejich myšlenky. Chtěli, aby to, „o čem slyšeli, že se dalo v Kafarnaum, učinil i u nich doma“, v Nazaretě.

Byli obyvatelé Nazareta žárliví nebo prostě nechtěli poslouchat Ježíšovo kázání? Byla to jejich touha po senzaci nebo zvědavost? Všechno je možné, protože v Kafarnaum, městečku vzdáleném poze 30 km severně od Nazareta - tam se děly divy!

Když si přečteš evangelia (a je dobré si je přečíst někdy „v kuse“), uvědomíš si, že Ježíš dělal skutečné divy. Uzdravoval nemocné, vyháněl zlé duchy a křísil mrtvé. To se hned tak nevidí!

A podobné věci chtěli vidět i obyvatelé Nazareta. Ale i kdyby tam Ježíš dělal sebevětší zázraky, lidem by se nezavděčil. A to si Mistr moc dobře uvědomoval. V Nazaretu byl persona non grata (nevítaná osoba). Byl podezřelý, protože bydlel o několik ulic dál.

K zamyšlení

- ♦ Měli obyvatelé Nazareta zájem o duchovní věci nebo ne? Proč tak soudíš?
- ♦ Je pro tebe jednodušší přijmout kritiku od ředitele školy, nadřízeného v práci nebo od souseda? Proč?

Čtvrtek

Luk 4,25-29

Proč Ježíš připomínal události ze Starého zákona? Pochopili ho?

Zrádce?

Ježíš hovořil přímo a otevřeně. Šlo mu o popularitu? Určitě ne. Heslem tohoto rabína a proroka z Nazareta bylo zůstat přímý a otevřený. Říkal, co si o věci myslí. Vezměme například v úvahu, co se stalo v době proroka Elijáše. Bůh poslal proroka Elijáše do ciziny k jedné chudé ženě, aby jí pomohl.

Přemýšlejme chvíli o tom. Proč se Ježíš zmiňuje o Eliášovi? Je to jasné. Tohoto velkého proroka nikdo z lidí neposlouchal. Nevěřili mu a měli ho za podivína. Ale copak nevzkřísil mrtvého? A nenaplnil trochou oleje mnoho džbánů? Dělal to proto, že chtěl být jiný než ostatní? Vůbec ne. Pomohl jedné ženě pohance v její chudobě, ale nevěnoval se ženám z Izraele, které nechtěly naslouchat jeho ani Božímu hlasu.

A co vy, Nazaretští? Co si myslíte o Elišovi? V Izraeli bylo mnoho malomocných, ale žádný z nich k prorokovi nepřišel. Zato nepřítel Izraelců přišel. Dokážete si to představit? Aramejský velitel vojska! A byl uzdraven, protože věřil slovům Božího proroka. Ale vy, Nazaretští, tomu nevěříte.

Byli Eliáš a Eliša zrádci? Ne, ale když je někdo povoláný Bohem a nikdo z vyvoleného národa ho neposlouchá, musí se obrátit k jiným lidem. Řekněte mi, Nazaretští, jste otevření pro to, co dělám v Božím jménu? Vidím, že ne.

Nazaretští vyhnali Ježíše z města až na sráz hory, odkud jej chtěli svrhnout dolů, ale nepovedlo se jim to.

Ježíšův proslov totiž zasáhl formálnost jejich náboženství. Vycítili, jak tvrdá je pravda, že se odvrátili od Boha. (Boha, jehož Poslaným je právě tento Ježíš!) A říká jim to muž, který vyšel z chudoby, z nízké společenské třídy.

K zamyšlení

- ♦ Proč milující Ježíš, laskavý Boží Syn, tak napadal lidi, blízko nichž vyrostl a žil?
- ♦ Jak reaguješ, když ti kazatel něco vytkne? Bráníš se, vztekáš se? Přestaneš chodit do sboru? Uražíš se? Nebp2polkneš a přijmeš to, co ti říká?

Luk 4,29.30

Jak to vše dopadlo?

Propagátor sociální reformy?

V Nazaretu Ježíš neuspěl. Lidé jej nepřijali. Nepřipustili, aby je poučoval nějaký tesař, třebaže kázal dobře. Už tak bylo pro ně těžké přijmout všechny zázraky, které udělal v Kafarnaum, a ne u nich.

Možná si o sobě moc mysleli. A navíc, byl to přece jenom pouhý tesař.

Škoda, že nevíme, co přesně Ježíš říkal o textu Izajáše. Přesto nám mohou něco napovědět reakce Nazaretských. Kázání mělo zřejmě převratné myšlenky. Podívejme se do 18. a 19. verše: „Abych přinesl chudým radostnou zvěst (finanční pomoc?), abych vyhlásil zajatcům propuštění (všeobecná amnestie?), slepým navrátíl zrak (konec almužnám a milodarům?), propustil zdeptané na svobodu (určitě tím myslel otroky nebo konec zneužívání levné pracovní síly?).“ Možná měl Ježíš na mysli psychickou podporu (v tom případě už není třeba žádných psychiatrů).

Ne, Ježíši, s takovým sociálním programem na nás nechod'. Chytře jsi to vše zabalil pod náboženský plášť. Kryješ si záda náboženstvím a tím, že je milostivé léto (zákon předepsaný Mojžíšem). Ale na to zapomeň! Nepotřebujeme revoluci, ani žádné přísné metody.

Jaká škoda pro Nazaretské! Ježíš by se nebyl vrátil do Kafarnaum. Ale kvůli reakci Nazaretských musel projít jejich středem a brát se dal. Tito lidé nechtěli mít nic společného s Ježíšem (jako dříve s Eliášem a Elišou). Jejich představy se totiž úplně lišily.

K zamyšlení

- ♦ Ježíšův program Nazaretské neoslovil. Jak rozumíš tomuto programu? O co šlo Ježíši především?
- ♦ Které body Ježíšova programu bys podpořil? Které se ti zdají nepřijatelné? Proč se obyvatelé Nazareta tak rozhořčili, že chtěli Ježíše svrhnout ze skály?

Uložit

1. Ježíš pocházel z tesařské rodiny, byl zbožným Židem a velkým učitelem.
2. Evangelia jsou nejspolehlivějšími informacemi o Ježíšově životě.
3. Ježíš přinesl radikální poselství ve prospěch utlačovaných.
4. Přijetí Ježíše v Nazaretě je proroctvím lidských reakcí na jeho zvěst.

Otázky k diskuzi

1. Ježíš Nazaretský je

- ♦ pro římské katolíky: trpící Vykupitel
- ♦ pro ortodoxní: druhá osoba božské trojice
- ♦ pro protestanty: Boží služebník
- ♦ pro Jesus People: něžný Pán Ježíš
- ♦ pro Židy: bratr Jošua

Co z toho je ti nejbližší? Jaká pojetí má nejbliže k Bibli?

2. Kým je Ježíš pro adventisty?

Kým je pro členy tvého sboru? Hovořil jsi o Kristu s někým ze sboru?
Víš, co pro něj Kristus znamená?

3. Ježíš byl Židem. Co to pro tebe znamená?

Má Ježíš ještě něco společného s dnešními Židy?

4. Kde nacházíš nejdělejší posluchače, když mluvíš o své víře?

- v rodině,	- ve vlaku u spolucestujících,
- ve třídě,	- při sportu,
- o prázdninách,	- když se setkáš s kamarádem

Co z toho vyvozuješ?

5. Co pro tebe znamená Ježíšovo poselství týkající se:

a) chudých na tomto světě,	c) slepých,
b) vězňů,	d) těch, kteří trpí morálně?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

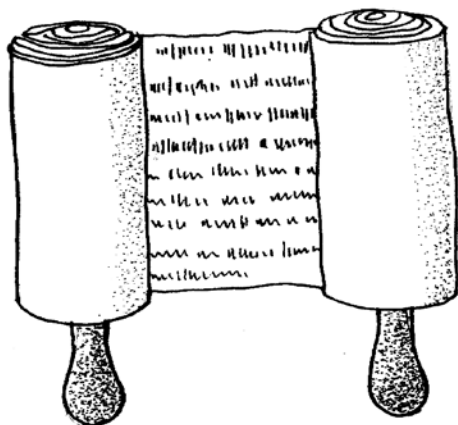

Moje rozhodnutí:

RABÍN JEŽÍŠ Z NAZARETA

„Po třech dnech jej našli v chrámě,
jak sedí mezi učiteli,
naslouchá a dává jim otázky.“

Luk 2, 46

Židé tráví spoustu času studiem. Učí se o dějinách svého národa a o tom, jak Bůh Jahve zázračným způsobem zasahoval do jejich historie.

V takovém studijním společenství se Ježíš cítil dobře. Vrostl v něm. Až do dvanácti let studovaly židovské děti Starý zákon, od dvanácti let je začal vyučovat rabín. Nevíme jistě, zda i Ježíše nějaký rabín vyučoval, ale když přišel s rodiči do Jeruzaléma, vyhledal místo, kde se vyučovalo. A tam, v chrámě, ho rodiče našli, jak sedí mezi učiteli a klade jim otázky.

V Izraeli bylo v té době mnoho slavných učitelů. Každý z nich založil a řídil svoji školu:

Rabín Hillel zdůrazňoval lásku k bližnímu, která je shrnutím Božího zákona. Rabín Shammai považoval podobně jako Ježíš manželství za nerozlučitelné. Rabín Gamaliel později bránil Petra a Jana před veleradou a byl Pavlovým učitelem.

Neděle

Jan 1,38

Jakou otázku položili Ježíši dva Janovi učedníci? Co se stalo potom?

Nový učitel

Dva mladí galilejští rybáři, Jan a Ondřej, přišli k Jordánu, aby se nechali od Jana pokřtít. Stali se jeho učedníky. Nevíme, jak dlouho s Janem Křtitelem chodili, ale to není důležité. Podstatné je, na koho jim Jan ukázal. Nasměroval je totiž na Ježíše. Oba učedníci pochopili, že je pro ně důležité odevzdat se Kristu, přijmout jeho učení a způsob života. Sami pocházeli z Galileje a dokonce mluvili stejným nářečím jako Ježíš.

Otázka, kterou tito dva učedníci ohledně bydlení Ježíši položili, vyjadřovala vlastně jejich nesmělost. Nezajímali se totiž ani tak o to, kde Ježíš bydlí, ale chtěli jej blíže poznat a seznámit se s ním. Určitě si kladli spoustu otázek, na které sami nedokázali odpovědět. Ondřeje to znepokojovalo. Oba dva se rozhodli stejně - chtěli se stát Ježíšovými učedníky.

Ale nebylo to tak jednoduché, jak se na první pohled zdá. Učedník se musel vzdát mnoha věcí. Pokud se chtěl stát velkým učitelem, bylo mnohdy třeba na dlouhou dobu odejít z domu (rabín Akiba odešel na 12 let). Navíc takový člověk potřeboval hodně peněz, aby si mohl rabínskou školu zaplatit.

Když byl rabín Hillel ještě žákem, neměl dostatek peněz, aby mohl chodit do školy. Proto vylezl na střechu, odkud poslouchal svého učitele. Jednou v zimě ho dokonce našli napůl zmrzlého.

Jan a Ondřej si zřejmě úplně neuvědomovali, co je čeká, když se chtějí stát učedníky nového rabína, ale důvěřovali Janovi, že jim ukázal správným směrem.

K zamyšlení

- ♦ Pokud by sis měl vybrat učitele, který by ti ukázal cestu k Bohu, jaké vlastnosti by měl mít?

Luk 9, 58

Kde bydlel Ježíš? Jak rozumíš tomuto verši?

Chudý, ale vzdělaný

Nevíme, zda byl Ježíš ve své době hodně známý, ale už to, že jej oslovovali Rabbi (Mistře, Učiteli), o něčem svědčí. Být mistrem, učitelem, znamenalo se určitým způsobem obětovat. Většina učitelů totiž nebyla finančně zajištěna a mnoho z nich se živilo manuální prací:

Rabín Hillel byl nádeníkem.

Rabín Shamma tesařem.

Rabín Jochanan ben Zakkai byl obchodníkem.

Rabín Akiba zase pastýřem.

Rabín Ježíš byl tesařem jako rabín Schamma. Tito lidé tedy moc pohodlný život neměli a i když se stali rabíny, pokračovali ve své manuální práci. Někdy dokonce žáci svým učitelům přispívali určitým obnosem, třebaže vyučování bylo zdarma. Rabíni využívali pohostinnosti jiných lidí, dostávali od nich různé dary a pobírali část desátků určených pro chudé.

Rabíni byli často chudí. Nejslavnější učitel práv rabín Akiba musel spát i se svou ženou v zimě na slámě. V důsledku velkého sucha neměl rabín Jochanan ben Zakkai ani kousek chleba k jídlu. Jiný rabín, Juda ben Ullai, měl jen jeden kabát, který si museli s manželkou střídát.

Ani rabín Ježíš se těmito pravidly nemylkal. Pocházel z chudé rodiny (dokazuje nám to oběť, kterou přinesli jeho rodiče, jak o tom mluví Luk 2,24), musel se smířit s nouzí a odříkáním (Luk 9,58), někdy u sebe neměl žádné peníze (Luk 20,24) a přijímal pomoc žen, které chodily s ním. Určitě žil v těžkých podmínkách. Matouš nám říká, že Ježíš odešel z Nazaretu do Kafarnaum, kde začal působit (Mat 4,13).

K zamyšlení

- ♦ Chceš se stále ještě stát žákem tohoto chudého učitele nebo se raději chceš o něm dovědět něco víc, než mu řekneš své ano?

Úterý

Jan 3,2

Co věděl noční návštěvník o Ježíši? Sdílíš s Nikodémem jeho názor?

Vysoce vážený

Jak by ses cítil, kdyby tě učitel před všemi pochválil za vynikající práci, kterou jsi odvedl? Určitě bys zářil radostí a byl bys hrdý. Někdy dokonce i učitelé sami přiznají, že by práci neodvedli lépe.

Rabín Nikodém jim byl podobný. Pravděpodobně se vzdělával ve škole rabína Hillela a v době, kdy se setkal s Ježíšem, byl významným členem židovské rady. Pověst o Ježíši se donesla až k němu. Možná se už dříve snažil něco o něm dovědět nebo byl při tom, když Ježíš kázal a učil. V každém případě je jisté, že nezakrýval svůj obdiv ke galilejskému učiteli. Nelze lépe vyjádřit pochvalu rabínovi, než mu říct, že přišel od Boha. Nikodém podobně jako ostatní (říká: víme), dospěl ke správnému závěru.

K čemu jsi dospěl ty?

Čti Jan 3,3-21.

Je i pro tebe Ježíš Učitelem poslaným od Boha? Necháš si od něj poradit, myslím na rady zaznamenané v evangeliích? V nich najdeš moudrost, jakou nenajdeš ve škole ani v žádné knize. Moudrost, která ti bude ukazovat cestu k novému životu, ke znovuzrození. I Nikodém prožil něco podobného.

Přečti si ještě jednou rozhovor těchto dvou učitelů a udělej si z něho pro sebe závěr.

K zamyšlení

- ♦ Proč se Ježíš neomezil jen na popovídání o náboženství, ale přímo vyzval Nikodéma ke znovuzrození? Rozuměl Nikodém pojmu „znovu se narodit“? Jak tomu rozumíš ty?

Mar 12,30.31

Které přikázání je podle Ježíše největší? Jak bys jej shrnul svými slovy?

Největší přikázání

Otázku, kterou položil zákoník Ježíši (Mar 12,28-34), můžeme vyjádřit i takto: Co je předmětem Božího zákona? Jak ho lze shrnout? Které přikázání je nejdůležitější?

Ježíšova odpověď začíná vyznáním víry každého Žida: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.“ Potom Ježíš cituje zákon lásky vůči Bohu (5 Moj 6,4.5) a vůči bližnímu (3 Moj 19,18). Ježíš neřekl nic nového. Dal správnou odpověď ze Starého zákona, která se dá vyjádřit jedním slovem - láska. Ježíš říká: Nejsem rabín, který by snižoval význam tóry. Naopak, chci, aby lidé brali moje učení vážně. Boží rady jsou velice důležité a celý svět je na nich závislý. Pozor na ty, kteří by zlehčovali nebo zrušili jediné přikázání (viz Mat 5,17-19) .

Ježíš zde mluví o nejmenším přikázání (Mat 5,19) a v jiné situaci o největším přikázání (Mat 12,31). Malé přikázání v hebrejštině znamená nepatrné, lehké nebo málo důležité a velké můžeme přeložit jako závažné, významné a důležité. Malá přikázání obsahovala ustanovení týkající se peněžní oblasti, zvyků a některých obětí. Velká přikázání se týkala morální a duchovní oblasti. Učitel z Nazareta se nám zde ukazuje jako obránce Božího zákona. Tento zákon nesmíme měnit ani upravovat podle sebe.

K zamyšlení

- ♦ Která Boží rada je podle tebe v tóře (5 knih Mojžíšových)) nejdůležitější?
- ♦ Seřadil bys přikázání desatera (2 Moj 20) podle důležitosti?

Mat 5,20

Jaký závazek očekává Bůh od těch, kteří znají a studují jeho Slovo a jeho Zákon?

Přesnější výklad

Myslíš, že toho Ježíš požadoval po svých učednících příliš? Zřejmě mu šlo o to, aby jejich náboženství bylo opravdovější než to, které se projevovalo kolem. V další části této kapitoly Ježíš nerozebírá každé samostatné přikázání, ale jde dál, hlouběji. Čte mezi řádky, o co jde tazateli, a dává jasnější a přesnější výklad. Pokud sis toho nevšiml, projděme si tuto pasáž.

Několik příkladů:

Verše 21-26 - nezabiješ. Ježíš toto přikázání rozšiřuje: nebudeš se hádat, ponížovat druhé nebo je urážet.

Verše 27-30 - nezczizoložíš. I zde Ježíš upřesňuje: nebudeš se na ženu dívat dychtivě, nebudeš po ní bažít.

Verše 38-42 - oko za oko, zub za zub. Tento výrok Židé nikdy nechápali doslova, ale Ježíš i zde jde dál: dáš nepříteli víc, než o co tě požádá.

Verše 43-47 - milovat budeš bližního svého jako sebe. Obecně se toto přikázání vztahovalo pouze na krajany, ale Ježíš tento výrok rozšiřuje i na cizince, tedy na nepřátele.

Chceš-li se stát žákem židovského učitele z Nazareta, nestačí pouze do puntíku zachovávat jeho přikázání. Ježíši jde o to, abys tato přikázání pochopil v jejich širším významu, obohatil se jimi, a tak mohl žít plně v duchu jeho zákona.

Ježíš to říká Nikodémovi takto: musíš se znovuzrodit, začít nový život, jinak se chovat i jednat. Něco se v tobě odehraje a tuto změnu poznají i ostatní.

K zamyšlení

- ♦ Pozorovali na tobě kamarádi nějakou změnu od té doby, co ses stal Kristovým učedníkem? Jakou změnu jsi vnímal ty sám?

Matouš 4,23

Na jakém místě Ježíš nejčastěji učil své žáky? Kde by je asi učil dnes?

Všude a pro všechny

Učitel Ježíš si nechtěl nechat své poselství jen pro sebe, ale přál si vyučovat co nejvíce lidí. Promlouval ke všem vrstvám - k duchovním, učitelům, ženám i mužům, dělníkům, celníkům i k prostitutkám. Nejčastěji v synagógách, kam chodil každou sobotu.

Dokonce učil i na místech, která by se nám mohla zdát zvláštní a neobvyklá - na hoře jako Mojžíš (Mat 5,1.2), na poli (Mar 2,23-28), na břehu jezera (Mar 5,21) a z lodi (Luk 5,3). Šel do různých oblastí, aby se jeho učení rozšířilo (Mar 7,31-8,10). Podobně jako ostatní učitelé kázal na prostranství před jeruzalémským chrámem.

Navštěvoval různé lidi a učil je. Marie sedávala u jeho nohou (Luk 10,39). Farizeje, který jej pozval do svého domu, vyučoval kladením otázek (Luk 14,12-24). Jako ostatní rabíni i Ježíš měl rád děti (Mat 19,13-15). Přijímal bez výjimky Samařany, Římany a Řeky.

Neúnavně učil všude a všechny. Předával Boží moudrost a ukazoval jeho vůli všem, kteří k němu přicházeli. Ze svých učedníků vytvořil skupinku lidí, kteří později šířili jeho poselství dál.

I dnes potřebuje Ježíš své učedníky. Vzpomínáš, jak jsme se v úvodu ptali, zda bys nechtěl studovat? Pokud do studia nemáš chuť nebo si myslíš, že nejsi schopný studovat, nezoufej. Ježíš není přísný ani tvrdý učitel, ale dá ti do srdce pokoj. S ním budeš šťastný. Nevěříš?

Čti Mat 11,28-30 a přesvědčíš se. Nemusíš se bát. Pokud budeš studovat opravdově, určitě toho dosáhneš.

K zamyšlení

- ♦ V čem spočívala aktivita Kristova učedníka dříve? A dnes?

Uložit

Tento úkol zdůrazňuje, že

1. Ježíš je významným učitelem, který i dnes chce pozvat mladé lidi ke studiu.
2. Rabíni nebyli vždy bohatí a museli si vydělávat na živobytí.
3. Učitel Ježíš nebyl pouze zákoník, ale i Boží posel.
4. Klíčovým slovem v Ježíšových kázáních byla láska.
Duch je pro pochopení zákona důležitější než slova.
5. Rabín Ježíš vyučoval všude a všechny.

Otázky k diskuzi

1. Jan měl své učedníky. Můžeme z toho usoudit, že to byl také rabín? Vzpomínáš si, co učil? Pokud ne, nalistuj si Luk 3,10-14 a Jan 3,25.27.
2. Jak se Ježíš naučil všemu, co věděl o tóře? Jak můžeš pochopit a prakticky dělat to, co učil Ježíš?
3. Potkal jsi už někdy lidi, kteří se změnili vlivem Ježíšova učení? Co si o této změně myslíš? Chtěl by ses také změnit?
4. Kdo je to Ježíšův učedník? Podle čeho jej poznáme?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

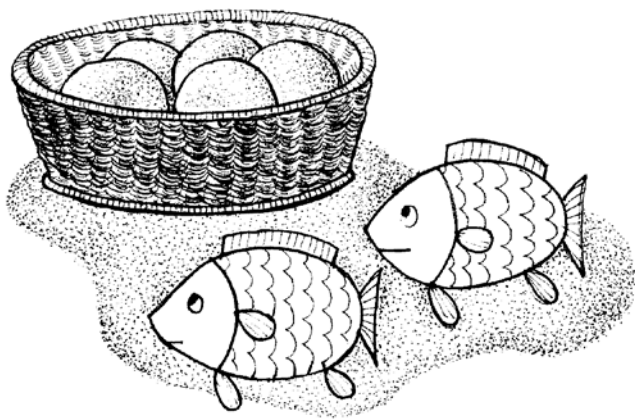
Moje rozhodnutí:

PROROK Z GALILEJE

3

**„Hle, posílám k vám proroka Elijáše,
dříve než přijde den Hospodinův veliký a hrozný.“**

Mal 3,23

Už jsi někdy potkal nějakého proroka? Asi ne. Byli to Boží muži, kteří mluvili před lidmi a pro ně. Ale neomezovali se jenom na slova. Jejich jednání se lidem vtisklo do paměti lépe než předpovědi, které prorokovali. Jejich činy stály mnohdy za podívanou. Mojžíš rozdělil Rudé moře. Elíša uzdravil malomocného Námana a vzkřísil mrtvé dítě. Jindy se jednalo spíše o symbolické činy - prorok Jeremjáš běžel bos jeruzalémskými ulicemi a táhl těžké dřevěné a železné břemeno.

Židé očekávali událost, kterou předpověděl Malachiáš - příchod proroka před velikým dnem Hospodinovým.

Uběhla léta a objevil se Eliáš v podobě Jana Křtitele. Rabín Ježíš, nejlepší zákoník všech dob, jej označil za „Elijáše, který má přijít“ (Matouš 11,14) a řekl, že „je víc než prorok“. Jan Křtitel obracel pozornost svých učedníků na Ježíše z Nazareta. Po jeho smrti začal Ježíš hlásat evangelium. Rabín Ježíš se stal prorokem proroků.

Neděle

5 Moj 18,18

Jaká byla naděje Izraelců v době, kdy už byla napsána Tóra?

Prorok podobný Mojžíši

Bůh se obrátil na Mojžíše, největšího izraelského proroka. Mojžíš jej viděl tváří v tvář. Stal se Božím mluvčím v pravém slova smyslu. Kdo předal lidem přikázání, která Bůh napsal na hoře Sinaj? Kdo vytvořil izraelské kmeny, sečetl je, uspořádal a přidělil každému z nich určitý úkol? Kdo se stal nástrojem, skrze který 70 starších obdrželo Božího ducha a začalo prorokovat? (4 Moj 11,24-30) Kdo ukázal izraelskému národu cestu do zaslíbené země? Ano, byl to Mojžíš.

Mojžíše můžeme skutečně považovat za největšího proroka Starého zákona. Eliáš, Elíša ani Jeremjáš ho nikdy nepřekonali. Mojžíšovo proroctví (5 Moj 18, 18) se tedy na žádného z nich nevztahuje. Pouze jediná bytost mohla toto proroctví naplnit - Učitel z Nazareta.

V novozákonní době byl rabín Ježíš v pravém slova smyslu Božím mluvčím. Osvětlával Boží přikázání a dával jim hlubší smysl. Setkával se tváří v tvář se svým Otcem. A co udělal Ježíš pro naše spasení? Golgota byla završením jeho obětní služby. Ježíš za nás zemřel (jako beránek).

Kristus si vybral dvanáct učedníků, kteří měli svým způsobem představovat dvanáct izraelských kmenů, a každému z nich dal určitý úkol. Potom vyslal dalších 70 učedníků, aby ostatním ukazovali důležitost zákona a naplňovali tak Boží plán s jeho lidem (Luk 10,1-10).

K zamyšlení

- ♦ Jaké vlastnosti proroka Mojžíše považuješ za nejdůležitější?

2 Král 4,42-44

Jaký zázrak udělal Elíša? Co ti to připomíná?

Více než Elijáš, více než Elíša

Prorok Elijáš vzbuzoval respekt. Stačí se podívat, jak statečně se dokázal postavit proti kněžím královny Jezabel na hoře Karmel (1 Královská 18). Nejenže dokázal sjednotit zástupy lidí, ale dokonce se odvážil jít až ke králi Achabovi (1 Král 21).

Jan Křtitel se Elijášovi v mnohém podobal. I on se odvážil veřejně napomínat kněze a vedl zástupy lidí k pokoře před Bohem. Přísně vyčítal králi Herodovi porušování zákona a napomínal jej, že žije s manželkou svého bratra (Mat 14,1-12). Proto si všichni lidé mysleli, že se jedná o nového Elijáše. Ve skutečnosti připravoval Jan cestu Mesiáši.

Elíša, Elijášův nástupce, se svému předchůdci mohl v mnohém vyrovnat. I on vzkřísil mrtvé dítě (2 Král 4,34.35) a dokonce, když sám zemřel, stal se příčinou vzkříšení jiného člověka (2 Král 13,20.21). Zdá se ti to až neuvěřitelné? Ale Písmo to tak říká. Elíša také uzdravil malomocného Námána (2 Král 5), a rozmnožil chléb (2 Král 4,43). Při jiném zázraku způsobil, aby železná sekera, která spadla do Jordánu, vyplavala.

Ježíš, nástupce Jana Křtitele, se v mnohém Elíšovi podobal. Už jméno Ježíš - Jehošua - Pán zachrání odpovídá jménu proroka Eliši (Elizea) - Elizea - Bůh zachrání. Zajímavé je srovnávat zázraky, které udělal Ježíš a které Elíša. Prorok Ježíš jednal v duchu proroka Elijáše a zvláště Eliši. Ale musíme přiznat, že je oba převyšoval. Elijáš vzkřísil jednoho mrtvého, Elíša dva, ale Kristus tři. Elíša uzdravil jednoho malomocného, Ježíš jich uzdravil deset najednou. Elíša způsobil, aby vyplavalo z vody železo, Ježíš nechal Petra kráčet po vodě. Byl skutečně největší.

K zamyšlení

- ♦ Proč vnímají křesťané Ježíše jako největšího z proroků?
- ♦ Které Ježíšovy činy se ti jeví jako NEJ?

Úterý

Jan 6, 11-14

Podle čeho lidé poznali, že je Ježíš prorokem? Proč takový zázrak udělal?

Jak veliký prorok!

Pět tisíc mužů šlo se svými rodinami za Ježíšem jen proto, že v jejich kraji dělal zázraky. Najednou byli zmateni, protože Ježíš nasýtil tisíce lidí několika málo chleby. Ježíš chtěl v lidech tímto zázrakem vzbudit víru a důvěru v něj. A to se mu skutečně podařilo.

Ježíš se dotkl rozumového i citového chápání těch, kteří tento zázrak viděli. Plni nadšení dospěli k závěru, že Ježíš je „ten Prorok, který má přijít na svět“. Byli přesvědčeni, že se setkali s velkým prorokem, který si těmito zázraky staví základy pro své budoucí království.

Jak bys reagoval, kdybys byl tehdy u toho? Zůstal bys někde v koutku, nebo bys chtěl spolu s ostatními prohlásit Ježíše za krále?

Lidé toužili následovat krále, který se bude starat o jejich potřeby. Připadalo jim to nádherné. Žádné nemoci ani hlad, co si přát víc?

Avšak někdo nebyl tak nadšený z Ježíše, který učil, uzdravoval a dělal zázraky. Byl to Herodes Antipas. Galilejský král nevěděl, co má dělat.

Evangelista Matouš říká, že Herodes považoval Ježíše za Jana Křtitele, kterého nechal popravit a který nyní vstal z mrtvých (Mat 14, 1.2). Mar 6,14 a Luk 9,7.8 píšou, že mezi lidmi kolovaly různé zvěsti o Janovi. Zvědavost hnala Heroda k setkání s Ježíšem, ale nedošlo k němu. Později jej rostoucí popularita tohoto proroka tak dráždila, že se cítil ohrožen, a chtěl ho dát zabít (Luk 13.31).

K zamyšlení

- ♦ Kým je Ježíš pro tebe? Co by to znamenalo dnes stát se žákem největšího Božího proroka?

Matouš 21,11

Při které jiné příležitosti lidé poznali, že Ježíš z Nazaretu je prorokem?

V Galileji, Samaří a Judsku

Během své prorocké činnosti si Ježíš velmi rychle všiml nadšených Galilejců. Při nasycení zástupu chleby, ale i během svých kázání o sobě tvrdil, že je skutečně prorokem, tím, kterého předpověděl Mojžíš. Dokonce v Samaří mu jedna žena řekla: „Vidím, že jsi prorok.“ (Jan 4,19). „Mnoho Samařanů z onoho města v něho uvěřilo pro slovo té ženy, která svědčila“ (Jan 4,39.41.42).

Ale ne všichni byli tak nadšení. Herodes Antipas se stěžl vyrovnával s tím, co se dělo. Dokonce i ve svém rodném městě se Ježíš setkal se zápornými reakcemi a s nepřijetím. Reagoval na to klidně, ale důrazně: „Žádný prorok není vítán ve své vlasti. Je to škoda, jak pro mou rodinu, tak i pro město, ze kterého pocházím, ale já se nenechám odradit a budu pokračovat.“ A taky pokračoval. Odešel do Judska, kde hlásal evangelium v městech a vesnicích. A to jej nakonec přivedlo až do Jeruzaléma, do města, které bylo cílem jeho poslání.

Hodně lidí slyšelo o Ježíši, synu Josefovu. Mnozí jej nadšeně přijímali. Každý rabín byl v městě Davidově přijímán s velkými poctami. Ale Ježíš nebyl jen obyčejným rabínem. Měl hodně vědomostí, velký přehled a hovořil s autoritou, ale uzdravil i mnoho nemocných, chromých, slepých, malomocných a různě postižených.

Ježíš pomáhal mnoha lidem i v duchovní oblasti. Křísil mrtvé a dělal mnoho jiných zázraků. Někteří jej podezírali: nesmíme ztratit tohoto člověka z dohledu!

K zamyšlení

- ♦ Jak bys reagoval, kdybys žil v té době v Jeruzalémě? Jak by ses choval? Snažil by ses osobně vyhledat Ježíše?

Matouš 24,2

Co zde Ježíš předpovídá o Jeruzalému, městu Davidovu? Kdy se toto proroctví naplnilo?

Ježíš prorokuje o Jeruzalému

Přišla chvíle, kdy měl Ježíš upřesnit smysl svého učení. Vykonal už mnoho znamení a zázraků. Hodně lidí se soustřeďovalo na jeho prorocká slova, avšak učedníci je samozřejmě mohli pochopit ze všech nejlépe. V chrámu promlouval k lidem skrze Ježíše Bůh.

Herodes Veliký začal se stavbou chrámu. Práce pokračovala až do r. 62 našeho letopočtu. Trvala 74 let! Chrám byl nádherný. Ze všech částí římského impéria tam přicházelo mnoho lidí. Ježíš hovořil s učedníky o chrámu asi 30 let před jeho dokončením. Přesto se odvážil vyslovit toto proroctví.

Stavba chrámu byla dokončena v r. 62. O čtyři roky později vypukla válka s Římem. Titovi (68-70), veliteli armády, trvalo tři roky, než si podmanil Jeruzalém. 25. května 70 povolila vnější zeď chrámu. Velitel přemístil svůj tábor k této trhlíně. Pět dní nato padla druhá zeď. A za dalších pět dní napadli pevnost Antonia. Obyvatelé Jeruzaléma se ale vzdát nechtěli, i když trpěli hladem a spousta z nich padla.

Titus nechtěl, aby někdo z lidí z města unikl, a proto kolem něj postavil zeď dlouhou 7 km. Nakonec podlehla i poslední zeď pevnosti a Jeruzalém byl dobyt. Kameny chrámu byly tak těžké, že veškeré snahy k jejich odstranění byly zbytečné.

Ale 27. srpna došlo k požáru brány. Na druhý den hodil jeden voják do chrámu hořící pochodeň a celou stavbu zničil oheň. Nezůstane kámen na kameni!

K zamyšlení

- ♦ Jaký je rozdíl mezi proroctvím a proroctvím? Kde získávají informace?

Lukáš 24,13-19

Jaký dojem udělal prorok z Galileje na dva pocestné, kteří šli do Emaus?

Je třeba získávat další proroky

Uběhl více než týden od chvíle, kdy Jeruzalém přivítal velkého rabína a proroka z Nazareta. Kleofáš a jeho přítel byli při tom, když Ježíš den co den vyučoval v chrámu, z něhož vyhnal kupce a obchodníky, které tam kněží tolerovali. Tím na sebe samozřejmě upozornil a představitelé chrámu jej začali opravdu nenávidět. Ale ostatní lidé mu viseli na rtech. Dříve, než si to však Kleofáš a jeho přítel stačili uvědomit, velký učitel byl na příkaz kněží zatčen chrámovou stráží. Tutéž noc jej po rychlém soudu vydali římskému prokurátorovi, který ho odsoudil jako zločince. Učedníky to šokovalo a ohromilo. Necháпали, co se stalo. Jak je to možné? Vždyť Ježíš je přece prorok! Jeho slova i skutky to dokazují.

V té době si ještě neuvědomovali, že tento velký rabín a prorok od nich požaduje, aby v jeho práci pokračovali a podstupovali stejná rizika jako on. Pochopili to až později, na cestě do Emaus, když se setkali s prorokem, kterého považovali za mrtvého.

V Izraeli existovaly prorocké školy, které založili Samuel, Eliáš a Elíša. Ježíš měl také svou školu, ve které vyučoval, aby se mohli stát rabíny a proroky. Svěřil jim úkol hlásat o velké Boží moudrosti. I oni měli vychovávat a vzdělávat další učedníky.

K zamyšlení

- ♦ Je možné stát se dnes autentickým učedníkem největšího proroka? Pokud ano, chci se jím stát? Jak se to dělá?

Uložit

V tomto úkole jsme se setkali s Ježíšem, největším prorokem všech dob. Mladí i staří jej mohou následovat.

1. Ježíš je zvláštním prorokem - druhý Mojžíš, druhý Eliáš, druhý Elíša, druhý Jan Křtitel, ale všechny je převyšuje!
2. Ježíš nepřinesl pouze slovo, ale jeho moc se projevila i ve skutcích.
3. Ježíšovo slavné proroctví týkající se Jeruzaléma se naplnilo. Proto věříme, že i proroctví o konci světa se naplní.
4. Dnešní věřící lidé mohou následovat Ježíšův prorocký příklad - vyučovat a hlásat evangelium.

Otázky k diskuzi

1. Které Mojžíšovy vlastnosti vidíš jako nejvýznamnější?
2. Srovnej 2 Král 4,42-44 a Mar 6,35-44. Co mají tyto zázraky společného, v čem se liší?
3. Jak bys reagoval, kdybys žil v té době v Jeruzalémě?
4. Co tě nejvíc zaujalo:

Ježíšova kázání

jeho proroctví

zázraky

nebo jeho napomínání a povzbuzování?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

Moje rozhodnutí:

JEŽÍŠ - MESIÁŠ

„Nalezli jsme Mesiáše
(což je v překladu: Kristus).“

Jan 1,41

První století našeho letopočtu bylo v Izraeli plné nepokojů. Římská nadvláda byla pro většinu Židů naprosto zotročující. Židé však měli naději. Věřili v blízký příchod Božího posla, Žida, Mesiáše, který dosedne na trůn a naplní Boží vůli v Izraeli.

Někteří si mysleli, že je třeba příchod Mesiáše uspíšit a Bohu nějakým způsobem pomoci. Proto se snažili potlačit Římany vojensky. Tito lidé se jmenovali Zélóti. Horlivě bojovali pro Boha. Chtěli získat podporu u celého národa a šířit vzpoury a povstání proti Římanům. A tak mělo vzniknout království Mesiáše. Ale bouře a vzpoury byly potlačeny.

V této těžké době vzbudila velkou naději osobnost Ježíše Krista. Zástupy lidí vyhledávaly tohoto zvláštního proroka, který v nich probouzel naději, že království Mesiáše už začalo. Jan Křtitel označil Ježíše za svého učitele a povzbuzoval své učedníky, aby jej následovali.

Neděle

Jan 1,50.51

Co si Natanael myslel o Ježíši? Jak k tomu dospěl?

Mesiáš je tady!

Kdybys si mohl vybrat dobu, ve které bych chtěl žít, určitě bych si vybral první století. Chtěl bych se totiž setkat s Ježíšem. Musel z něj vyzařovat pokoj, který přitahoval pozornost všech, kdo s ním přišli do kontaktu.

Všimni si například Ondřeje, který hned poté, co se setkal s Ježíšem, vyhledal svého bratra. Filip zase bez váhání přivedl svého přítele Natanaela, protože byl přesvědčen, že našel člověka, o kterém mluvil Mojžíš (Jan 1,45). Natanael však pochyboval, a Filip se jej snažil přesvědčit, aby se s tímto mužem setkal. Ježíš mluvil s Natanaelem otevřeně. Dvěma větami mu vysvětlil, že nadešel čas pro příchod Mesiáše.

Natanael, který znal hebrejské Písmo (Starý zákon), to pochopil. Ptáš se, proč mu to bylo jasné? Poslouchej Ježíšova slova: „Hle, pravý Izraelita, v němž není lsti. Dříve než tě Filip zavola, viděl jsem tě pod fíkem.“ První věta odkazuje na proroka Sofonjáše, který předpověděl, že v době Mesiáše se už Izrael nebude dopouštět bezpráví a mluvit lživě (Sof 3, 13).

Další věta se zase odvolává na Micheášovo proroctví, že každý bude bydlet pod svou vinnou révou a pod svým fíkovníkem (Mich 4,4). Ježíš zde zcela jasně používal jazyk Mesiáše. To Natanaela přesvědčilo a s jistotou zvolal: „Mistře, ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele.“

Někteří Židé počítali s Mesiášem jako s vojenským vůdcem, který potlačí Římany, zatímco jiní byli přesvědčeni, že bude pečovat o svůj lid, uzdravovat nemocné a hříšné. Lidem v té době to ještě přišlo jasné nebylo. Až budoucnost ukáže, zda se Ježíš stane zachráncem hříšníků.

K zamyšlení

♦ Kým je Ježíš pro tebe? Nese i tvou vinu? Chceš pro něj bojovat?

Mat 4,17

Jaké poselství přinesl Mesiáš od Boha?

Boží království začíná s Mesiášem

Když se Jan ocitl ve vězení, začal Ježíš pracovat (Mat 4,12). Pokračoval v díle Jana Křtitele - kázal, vyučoval a křtil. Dokonce používal stejná slova jako Jan Křtitel: „Čiňte pokání (obratte se), neboť se přiblížilo království nebeské.“ Chodil od vesnice k vesnici a vyzýval

lidi, aby se smířili s Bohem a odevzdali se mu.

Výraz „království nebeské“ neznamená místo někde v nebi. Věřící Žid nikdy Boží jméno z úcty k Hospodinu nevyslovoval. Proto se tedy nemluvilo o Božím království, ale o nebeském království.

Slovo království nám ale může spíše připomínat určité území, které má své hlavní město a své hranice. Lepší překlad by proto asi zněl „Boží vláda je blízko“. Pokud se obrátíš a necháš se pokřtít, ukazuje tím, že přijímáš Boha jako krále svého života a chceš žít tak, jak on si přeje.

Ježíš chtěl především ukázat, co všechno jeho slova v sobě zahrnují. Dal nám příklad a ukázal nám nový způsob života. Shromáždil kolem sebe učedníky, se kterými vytvořil společenství, v němž vládl Bůh. Každý Žid v prvním století věděl, co to znamená.

Přijmout Boží království také znamená zachovávat Boží zákon. Ježíš jej přirovnává k břemenu a ví, o čem mluví, když tvrdí, že toto břemeno netíží. Naopak, můžeme si ublížit, pokud jej odmítneme.

Ve městech a vesnicích zval Ježíš každého, aby se stal součástí jeho společenství (společenství Mesiáše), a tak ukázal světu klíč ke skutečnému štěstí.

K zamyšlení

- ♦ Toto mesiášské společenství mělo ukázat světu klíč k pravému štěstí.

Úterý

Mat 4,23

Co bylo nedílnou součástí každého Ježíšova kázání?

Mesiášské štěstí

Včera jsme mluvili o štěstí. Abychom byli opravdově šťastni, potřebujeme mimo jiné zdraví, dostatek potravy a jídla, mír, lásku, život. Přesně to nabízel Mesiáš - Ježíš lidem v tehdejší době.

U Mat 4,23 vidíme zcela jasně nerozlučitelnost kázání a uzdravování.

Jedno je doprovázeno druhým. Ježíš nezůstal pouze u teorie, ale chtěl, aby lidé byli opravdu šťastni. Přinášel dobrou zprávu (evangelium) jak slovem (odpouštěl hříchy), tak i činem (uzdravoval nemocné). K tomu všemu potřeboval sílu, kterou mu dával Bůh. Přečti si příběh o ochrnutém muži (Mar 2,1-12).

Když Ježíš viděl důvěru (víru), kterou v něho mělo těchto pět mužů, řekl: „Synu, odpouštěj se ti hříchy“ (vnitřní pokoj). O něco později před zraky zmatených lidí přikázal ochrnutému, aby vstal. Ježíš tohoto člověka uzdravil tělesně i duchovně. Všichni, kteří to viděli, žasli: „Něco takového jsme ještě nikdy neviděli.“ Ježíš uzdravoval slepé, ochrnuté, malomocné i posedlé zlým duchem. Naplňoval tělesné, duševní i duchovní potřeby lidí, protože jeho úkolem bylo usilovat o to, aby lidé mohli žít šťastně. Ježíš také ukazoval cestu k věčnému životu (Jan 4,1- 26).

Když se Bohu otevřeš, dá se ti poznat a ukáže ti cestu do nebeského království.

K zamyšlení

- ♦ Do jaké míry můžeš přispět k šíření skutečného štěstí, které dává Ježíš lidem?

Luk 9,6

Pochopili Ježíšovi učedníci správně svůj úkol na tomto světě?

Ještě více mesiášského štěstí

Vykupitelské dílo Ježíše Krista se mělo šířit i díky jeho učedníkům. Cesta k opravdovému a věčnému štěstí byla přístupná celému Izraeli. Proto si Ježíš vybral dvanáct učedníků, které posílá k lidem.

Toto číslo symbolicky ukazuje na dvanáct izraelských kmenů, jedná se tedy o celý Izrael.

„Ježíš svolal svých Dvanáct a dal jim sílu a moc vyhánět všechny demony a léčit nemoci.“ (Luk 9,1). Tento verš nám opět dokazuje, že se jedná o osvobození vnitřní i vnější.

Luk 9,6 potvrzuje důležitost slov (kázání) a činů (uzdravování), které ohlašují dobrou zprávu o Božím království. Ježíš posílá dvanáct učedníků, aby rozšířil mesiášské společenství do celého Izraele.

Ježíš považoval sám sebe za Božího posla. Když se společenství jeho učedníků ještě více rozrostlo, posílá dalších 70. V té době se běžně tvrdilo, že existuje 70 národů (mimo Izrael). Ježíš posílá dalších 70 učedníků, aby lidem symbolicky ukázal, že spasení a vykoupení je určeno i všem, kteří nejsou z Izraele.

Toto chápání nám potvrzuje i zázrak s nasycením tisíců lidí. První z nich se odehrál na židovském území (Mat 14,13-21), ale druhý v pohanské zemi (Mat 15,32-38). Mesiáš přišel zachránit Židy i pohany, protože všichni jsou Božími dětmi a mohou žít šťastně. Tato cesta štěstí vede do mesiášského společenství, ve kterém se setkává Bůh s člověkem.

K zamyšlení

- ♦ Chceš se i ty stát součástí mesiášského společenství?

Jan 6,15

Co udělal Ježíš, když jej lidé chtěli provolat králem? Jednal správně?

Ať žije král Ježíš!

Měl tento rabín a prorok své obdivovatele? Určitě ano, dělal přece zázraky a naplnil různá proroctví. Všichni, kteří s ním přišli do kontaktu, zářili radostí. Starosti, útrapy, bída, hlad - to vše mizelo, když přicházel. Dokonce i živly mu byly podřízeny. V některých chvílích nadšení vrcholilo (Jan 6,15). Za účasti svědků se nemohlo na podobné zázraky zapomenout. Nechat takového člověka odejít? Vždyť by byl ideálním králem! Ani vyčištění chrámu nezůstalo tajemstvím (Lukáš 19,45-48). Hodně lidí v tom vidělo mesiášský čin. Všichni věřící mu viseli na rtech. Ještě nikdy předtím nezažili nic podobného. „Početný zástup mu rád naslouchal.“ (Mar 12,37b). Představitelé chrámu ho však chtěli dostat do svých rukou, ale nevěděli, jak to udělat, protože se báli lidí (Luk 20,19). V chrámu mluvil Ježíš s velkou autoritou. Před celým shromážděním vysvětloval, že Mesiáš může být Davidovým synem a zároveň i synem Davidova Pána - Hospodina (Mar 12,35-37). Tímto způsobem Ježíš zdůrazňoval velikost Mesiáše, který převyší i krále Davida. To vyplývalo i z jeho aktivní služby - byl rabín, kazatel, lékař. Židé si lepšího krále nedokázali představit. Ale představitelé chrámu měli jiný názor. V noci po velikonoční večeři zatkl Mesiáše, kterého lid tolik miloval. Blížila se smrt Ježíše a zánik jeho společenství.

K zamyšlení

- ♦ Je Ježíš skutečně Mesiášem, kterého proroci předpověděli? Je i tvým králem a Mesiášem?

Luk 24,21

Jakou naději měli učedníci před Ježíšovým jeho zatčením a jeho smrtí?

Společenství Mesiáše trvá dál!

Oba učedníci byli zarmoucení Ježíšovým chováním. Byl to přece Mesiáš, „prorok mocný slovem i skutkem před Bohem i přede vším lidem“.

Učedníci doufali, že Ježíš založí tolik očekávané Boží království. Ale ani oni ani ostatní lidé, kteří mu viseli na rtech, ani ti, kterým odpustil hříchy a uzdravil je, ani ti, které pokřtil, nasýtil, vyučoval - nikdo z nich nemohl zabránit, aby jej malá skupinka mocných mužů nezajala.

Lukáš potvrzuje, že velekněží (duchovenstvo chrámu) a úředníci (starší, vedoucí členové) jej vydali římskému prokurátorovi Pontiu Pilátovi a vznesli proti němu falešné obvinění. Tvrdili, že Ježíš ohrožuje římské zájmy. Pilát kladl Ježíši otázky, ale žádnou vinu na něm nenašel. Ze strachu, aby Pilát, který neměl náboženské přesvědčení, nepřekazil jejich plán, se velekněží snažili popudit zástup proti Ježíši. Skupina mužů, která byla u moci, vydala Žida pohanskému Římu. Postupovali proti všem existujícím zákonům. Pilát dobře věděl, že mu představitelé chrámu vydali Ježíše ze žárlivosti (Mat 27, 18). Není však správné obvinít všechny Židy na předních místech nebo dokonce celý židovský národ z ukřižování Ježíše Krista. Mnoho lidí v Jeruzalémě naříkalo nad touto nespravedlností a lítovalo toho, co se stalo.

Ale Bůh zasáhl. Mesiáš - Ježíš, Boží posel, byl vzkříšen.

K zamyšlení

- ♦ Čeká se i dnes od křesťanů nějaké aktuální poselství a služba, jaké prokazoval Kristus?
- ♦ Co asi čeká Bůh a co čekají nevěřící?

Uložit

V tomto úkole jsme si ujasnili některé pohledy na Ježíše Krista, zaslíbeného Mesiáše. Hlavním cílem je seznámit se s ním a získávat další učedníky pro jeho království.

1. Ježíš z Nazareta je Mesiáš předpověděný proroky.
2. Obrátit se znamená podrobit se Boží vládě.
3. Nést Boží břemeno znamená ukázat, že jsme připraveni zachovávat Boží přikázání.
4. Ježíš nabízí vnitřní i vnější osvobození.
5. Mesiáš přišel především pro Židy, ale i pro pohany.

Otázky k diskuzi

1. Proč většina lidí nerozpoznala v Ježíši Mesiáše, kterého předpovědělo tolik proroků ve Starém zákoně?
2. Jsou křesťané šťastnější než ostatní lidé? Zdůvodni svou odpověď.
3. Mesiášské společenství bylo původně složeno pouze z Židů. Ale dnes, téměř o 2000 let později, je tvoří z velké části příslušníci jiných národností. Byl to opravdu Ježíšův záměr? Co si o tom myslíš?
4. Kdo je zodpovědný za Ježíšovu smrt?
 - Bůh
 - Pilát
 - židovští představitelé
 - židovský národ
 - všichni lidé

Zdůvodni svou odpověď?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

Moje rozhodnutí:

MOHAMED - PROROK

„Nuže, promluví-li prorok jménem Hospodinovým
a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin.

Opovážlivě je mluvil ten prorok sám. Nelekej se toho.“

5 Moj 18,22

5

V náboženském světě rozlišujeme několik velkých směrů. Hlavní rozdíl je mezi náboženstvími monoteistickými (ctí jednoho boha) a polyteistickými (mnoho bohů).

Do monoteistických náboženství patří kromě křesťanství hlavně: židovské náboženství, islám, buddhismus, hinduismus...

Mnoho bohů uctívali Babyloňané, Kananejci, Řekové, Germáni. V Africe je dodnes mnoho primitivních náboženství.

Ve čtyřech úkolech chceme získat základní přehled o těchto hlavních monoteistických náboženstvích. Co o nich víme? Čemu věří muslim, čemu křesťan? Setkáváme se s buddhismem? Co mají společného všechny tyto proudy? Co je zvláštního na víře v Ježíše Krista? (Judaismu - židovskému náboženství se budeme věnovat v jiném čtvrtletí.)

Nejdříve se vydáme do islámského světa. Do světa, který se stále víc rozrůstá a dostává se i k nám. Všechno to začalo jedním člověkem - prorokem Mohamedem.

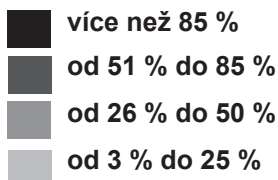
Islám dnes – procenta oz

načují počet muslimů na světě

5

Neděle

5 Moj 10,18.19

Kdo je v těchto verších dán za příklad? Proč jsou Izraelité vyzváni k tomu, aby se starali o cizince?

900 milionů lidí

Před třiceti lety nám, lidem ze Západu, slova jako islám, muslim, mešita ani ramadán moc neříkala. Občas jsme se o muslimech do-
slechli v dějepise, často v nepříliš příznivém kontextu. Věděli jsme,
že kdysi na Středním východě založil Mohamed nové náboženství,

kteří snad mělo jistý úspěch, ale zde naše znalosti končily.

Nyní se hodně změnilo. Čím dál více lidí cestuje do islámských zemí, a tak se seznamují s tímto náboženstvím. Televize nám zprostředkovává informace o jiných kulturách a náboženstvích, včetně islámu. Nedávné politické události na Blízkém východě nás ohromily a znovu si uvědomujeme, jak silně může náboženství ovlivňovat sociální a politické události v určité oblasti.

Islám se k nám přiblížil. V posledních letech přišlo do západní Evropy několik desítek tisíc cizinců - dělníků a mnoho z nich právě z islámských zemí. Přinesli samozřejmě s sebou i svou víru.

Možná žijí i ve tvém okolí. Víš, čemu věří a čím se liší jejich způsob života od toho tvého?

K zamyšlení

- ♦ Jak se díváš na cizince, kteří žijí ve tvém okolí? Byl jsi už s nimi v přímém kontaktu? Jak to dopadlo?

2 Petr 1,21

Jak bys shrnul vlastními slovy tyto verše?

Obchodník se stává prorokem

Islám znamená: oddanost, tj. odevzdanost osudu (kismet), kterou jediný bůh Allah rozestřel nad lidstvem. Původ islámu souvisí s prorokem Mohamedem (Muhammad). Pro porozumění islámu a hlavně pro to, abychom rozuměli, jak vidí svého proroka islámští věřící, je dobře vědět něco z jeho života. Mohamed se narodil v Mekce kolem roku 570. Patřil do chudé rodiny z kmene Quraysh, který byl strážcem poutního místa ve městě Kaaba. Otec Abdaláh zemřel před jeho narozením a matka Amina o několik roků později. Po určitou dobu se o něj staral dědeček a potom ho začal vychovávat jeho strýc. Díky svému zeměpisnému umístění na cestě ze Sýrie do Jemenu byla Mekka významným obchodním městem. Proto se Mohamed stal obchodníkem. Byl přijat do služeb jedné bohaté obchodnice, vdovy Chadídži, se kterou se v 25 letech oženil, i když byla o 15 let starší. (Od roku 619, kdy ovdověl, až do své smrti v roce 632 spojil Mohamed svůj život s deseti dalšími ženami.)

Každým rokem se Mohamed uchyloval na několik dní do ústraní, do jeskyně nedaleko Mekky, kde rozjímal. Podle islámské tradice se mu tam v roce 610 zjevil anděl Gabriel a prohlásil jej za proroka. Mohamed měl mnoho dalších vidění, která později zapsal do koránu (svatá islámská kniha). Ve zjevení byl vyzván, aby se vzdal pohanství a polyteismu vládoucího v Mekce a začal hlásat existenci jediného boha - Alláha.

Prorok začal kázat a snažil se obrátit k Alláhovi své polyteistické spoluobčany. Jeho žena Chadídža a několik dalších lidí přijali toto poselství. Ale opozice byla tak silná, že byl přinucen v roce 622 (začátek islámské éry) odejít do Mediny. Tam ho přijali s otevřenou náručí a brzy byl považován za představitele duchovních a politických záležitostí. Z Mediny se začal islám šířit dále. V roce 630 byla Mekka dobyta a když 6. července 632 Mohamed zemřel, celý Arabský poloostrov byl pod jeho vlivem.

K zamyšlení

- ♦ Co si myslíš o nadpřirozených viděních, která měl Mohamed? Podle jakých kritérií bys je hodnotil?

Úterý

1 Moj 16, 10-12

Koho považují muslimové za své předky? Jaká je analogie s původem Židů?

Islám jako světová moc

Když Mohamed v roce 632 zemřel, na jeho místo nastoupil kalif (nebyl to prorok, ale svrchovaný vládce). Prvním kalifem se stal Abou Bekr (632-634), který poněkud uklidnil situaci. Za vlády kalifa Omara (634-644) se uskutečnilo mnoho válečných výprav a bylo dobyto hodně zemí:

Sýrie, Palestina, Egypt, Irák a Persie. Třetí kalif Osmán (644-656) se v roce 652 zasadil o shromáždění a úpravu koránského textu do podoby, jaká je dnes známa. Čtvrtý kalif, Ali (656-661), se stal prvním z celé řady panovníků, kteří usilovně pokračovali v šíření islámu hlavně v severní Africe a v Evropě. Postupování muslimů se zastavilo v roce 732 v Poitiers, v centru Francie.

V 7. století se centrem tohoto velikého císařství stal Bagdád. V 9. a 10. století nastal velký ekonomický rozmach muslimského světa, rozvíjela se kultura a věda (lékařství, matematika, historie, zeměpis, chemie a astronomie). O proslulosti tohoto období se vypráví v Pohádkách tisíce a jedné noci.

Politická sjednocenost islámského světa se ale postupně ztrácí a další historie muslimů je poněkud komplikovaná. Připomeňme pouze císařství Ottomana, které mělo velkou moc na Západě (v roce 1453 dobyli ottomanští Turci Konstantinopol a v roce 1683 byli konečně zastaveni až u Vídně), a císařství Mongolů v Orientě, které zahrnovalo až do 18. století téměř celou Indii.

Potom se většina islámského území stala koloniemi západních zemí. Ale od té doby se zase osamostatnila a nová éra pro islám právě začala.

Islám si velmi zakládá na misionářském úspěchu. Neváhal šířit se mečem. Se slávou minulosti a ropným bohatstvím současnosti si klesl cestu do celého světa. Muslimové věří, že právě jejich víra je naplněním náboženských a duchovních potřeb celého lidstva.

K zamyšlení

- ♦ Jsi také tak nadšený prací prvních adventistů jako jsou muslimové svými předky a panovníky?

2 Tim 3,16

Proč byla podle Pavla Bible darována lidem? Co píše svému příteli Timoteovi na toto téma?

Bible, nebo korán?

„Toto je Písmo, jež jsme ti soslali, abys vyvedl lidi s dovolením Pána jejich z temnot ke světlu a ke stezce mocného, chvályhodného.“ Korán 14,1
Pro muslimy je korán (což doslova přeloženo znamená „výklad“) svatá islámská kniha, neomylná kopie slavného originálu. Podle nich je Bible také slavné zjevení, které ale bylo paděláno Židy a křesťany, takže jediným definitivním zjevením, navzdory všem podobnostem, je korán. Mohamedovi byl obsah koránu zjeven andělem Gabrielem v průběhu 23 let. S výjimkou prvního zjevení u toho vždy byli svědkové, kteří měli tak vynikající paměť, že si pamatovali texty a mohli je později sepsat. Krátce po Mohamedově smrti byly sesbírány z ústních i písemných zdrojů záznamy o zjeveních, jichž byl svědkem. Tak byla vytvořena sbírka nazvaná Korán. Ta neobsahuje mnoho historie a žádné dogma, ale hlavně příkázání, napomenutí, pravidla, sociální předpisy atd. V koránu je 114 súr (súra = kapitola), které jsou seřazeny sestupně podle délky (kromě první, která má 7 veršů). Autorská verze koránu byla sepsána v krásné klasické arabštině.

Korán jednoznačně potvrzuje existenci andělů. Věří v existenci duchovních bytostí džinů. Kromě andělů určil Bůh za své posly také proroky - počínaje Adamem, přes Abraháma až po Ježíše a konečně Mohameda, „pečet“ proroků. Mohamed sám sebe označuje za jediného „posla“ (Sura 72,24).

Svým způsobem znamená korán pro muslimy víc než Bible pro křesťany. Pro nás je tím nejdůležitějším Bůh a jeho zjevené slovo - Kristus. Bible jako psané slovo je až na druhém místě. Ale pro muslimy je korán zjevení jedinečné a nejdůležitější. Problémem koránu je, že značná část textu si protiřečí. Proto se všeobecně vychází z principu, že pozdější texty ruší předchozí. Korán je přeložen do většiny moderních jazyků.

K zamyšlení

- ♦ Jaký význam připisují dnes obecně lidé náboženským dokumentům? Jaký význam připisují psaným zjevením?
- ♦ Co znamená Bible pro tebe? Jak se to projevuje?

Čtvrtek

Skut 23,6

Co víš o této skupině věřících? Podívej se do slovníku.

Různé tendence

Během let se v islámském náboženství vytvořili skupiny. Nejznámější skupiny jsou Sunnité (většina muslimů) a Šíité, které najdeme hlavně v Jemenu, v Iráku a Íránu. Hlavní rozdíl mezi nimi se týká pravomoci v duchovní oblasti. Podle Sunnitů (ti tvoří asi 90 % všech muslimů) se jedná o otázku domluvy mezi duchovními vedoucími, ale Šíité si myslí, že každá generace by měla mít svého neomylného imána (muslimský duchovní nebo vládce). Rozdíl mezi Sunnity a Šíity spočívá tedy ve způsobu, jímž je podle nich odhalována Boží vůle. Sunnitští muslimové jsou přesvědčeni, že k vydání Prorokovy Sunny dalo podnět společenství. Šíitští muslimové soudí, že to bylo na podnět učitelů (imámů). Imámové byli potomci Alího, synovce a později adoptivního syna Prorokova, který ovládal tajné učení a zvláštní výklady, předané přímo samotným Mohamedem. Turistovi, který přijíždí do muslimských zemí, je rozlišení těchto dvou skupin zřetelné na první pohled: jako „nemuslim“ může totiž navštívit sunnitskou mešitu, ale Šíité, kteří dbají na přísná obřadní pravidla čistoty, mu nedovolí vstup do mešity, ani pokud se chová jako oni (např. vyzutí bot při vstupu).

Další významnou skupinou jsou Súfisté. Vytvářejí mystický proud, jenž se ustálil v islámském světě. I když je islám tak různorodý, Súfisté spolupracují s tímto širokým spektrem.

K zamyšlení

- ♦ Vrat'me se do křesťanského světa. Jak si vysvětluješ skutečnost, že křesťanské učení doznalo nebiblické podoby, i když byl text Bible uchován až do naší doby? Uved', o které změny se jedná.

Skut 4,12

O které jméno se zde jedná a co to znamená?

Podobnosti a rozdíly

5

Hlavní učení, ke kterému se hlásí většina křesťanů (i adventisté), se nachází v apoštolském vyznání, které zde uvádíme v plném znění. Kurzívou jsou napsány ty věty, které neodpovídají učení uvedenému v koránu, zatímco ostatní věty se podobají. Je to jen stručné shrnutí podobností a rozdílů mezi křesťany a muslimy.

Věřím v Boha Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odtud přijde soudit živých i mrtvých. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchu odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

Pilíře islámu:

1. Náboženské vyznání (šaháda) zní: „Není boha kromě Alláha a Mohamed je boží prorok.“ (Odřikávání tohoto vyznání stačí k tomu, aby se člověk stal muslimem.)
2. Modlitba pětkrát denně - každý sám nebo několik lidí společně nebo v mešitě.
3. Půst (saum). V měsíci ramadána nesmí muslimové ani jíst ani pít, ani kouřit, ani se pohlavně stýkat v době od úsvitu do západu slunce.
4. Dobročinnost (zakát). Muslimové odevzdávají dvě a půl procenta svého příjmu a něco ze svého majetku na dobročinné účely.
5. Poutě (hadžáž). Jednou za život musí muslim vykonat pouť do Mekky.

V křesťanství vyplývá ospravedlnění z víry v Krista, v islámu z víry v Alláha, z pouhé příslušnosti k islámu. Mohamed rozhodně odmítá, že by Ježíš mohl být Božím synem. Podle něj to odporuje monoteismu. Proto mohamedáni nepoznali, jaká Boží láska se k lidem sklání v Ježíši Kristu. V něm totiž Bůh prolomil mlčení věčnosti. Tím Mohamedova představa o Bohu upadá do doby před Kristem (i když Mohamed vystoupil asi 600 let po Kristu).

K zamyšlení

- ♦ Už ses někdy pokusil vyjádřit obsah své víry - své vlastní krédo (= vyznání víry)? Jak by asi znělo? Nejlépe by se asi říkalo Pánu Bohu na modlitbě.

Uložit

V tomto úkole jsme si představili islám - kdy a kde vznikl a jaký má vztah ke křesťanství.

1. Islám se stal světovou mocností a stále se rozšiřuje.
2. Anděl Gabriel přichází do Mekky za Mohamedem v roce 610.
3. Muslimové považují korán nejen za svatou knihu, ale i za Boží zjevení.
4. Nejdůležitější islámské směry tvoří Sunnitě a Šíité.
5. Existují určité podobnosti a určité rozdíly mezi islámem a křesťanstvím (a židovským náboženstvím).

Otázky k diskuzi

1. Tento týden se snaž pochopit, kdo to jsou muslimové a čemu věří. Na-
kresliscičáruaninanipišzjednéstranykřesťanéazdruhéstrany
pohané. Kam bys umístil islám? Doprava, doleva nebo doprostřed?
Proč?
2. Čti Ámos 3,7. Patřil k těmto prorokům i Mohamed?
3. Když se díváš na řádky psané kurzívou (v pátek), jaké rozdíly pozoruješ mezi učením koránu a učením Bible?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

Moje rozhodnutí:

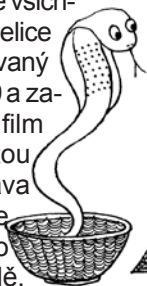
HINDUISMUS A BUDDHISMUS

„Athénané, vidím, že jste v uctívání bohů velice horliví.“

Skut 17,22

6

Hinduismus nemůže uvést ale jedno jméno, které všech-
Indie, je pro hindy velice
ramčand Gándhí, zvaný
narozený v roce 1869 a za-
jste viděli napínavý film
Gándhí strávil určitou
Indii. Vystudoval práva
v jižní Africe. Když se
zpět do Indie, jeho
lenky /láska k pravdě,

jméno svého zakladatele,
ni spojují s náboženstvím
důležité: Móhándás Ka-
Máhatmá /velký duch/,
vražděný 1948. Možná
o jeho životě.

dobu svého života mimo
v Anglii a 20 let žil
v roce 1915 vrátil
nejdůležitější myš-
obecné blaho pro

všechny, sebeovládání a nenásilí/ byly jasně formulované.

Tyto myšlenky začal Gándhí s jistým úspěchem uplatňovat již v jižní Africe
v boji za svobodu a práva indické populace. Žil v zemědělské usedlosti
u Durnu, kde v praxi zdůrazňoval své myšlenkové ideje: jednoduchý životní
styl, fyzickou práci. Pociťoval odpor ke kastovníckému systému a dokonce
nechal ve svém domě bydlet člověka z nejnižší třídy.

Po návratu do Indie se stal hlavním iniciátorem hnutí za nezávislost země.
Postil se, modlil a vyučoval své žáky, jak skoncovat s nenávisť, která vládne
mezi hindy a muslimy. Podle Gándhího se indická duše musí nejdříve osvo-
bodit od svých těžkých zločinů, a pak se teprve radovat z politické svobody.
Navzdory své prvořadě roli v boji za indickou nezávislost považuje Gándhí
své dílo za neúspěšné: nepodařilo se mu ovlivnit zrušení nejnižší kasty /
nepřijatelných/, ani to, aby došlo k usmíření mezi hindy a muslimy. Přesto
znamenal mnoho pro moderní Indii a navždy zůstane člověkem, který měl
své zásady a zdůrazňoval nenásilí.

Možná neznáme mnoho historických ani současných osobností Východu.
Pokusme se v tomto týdnu seznámit - alespoň v obrysech, jak nám rozsah
našich lekcí dovoluje - s náboženským světem hinduistů a buddhistů, z nichž
nejvíce žije právě v asijských zemích.

Neděle

**Gándhí: „Bůh je nepopsatelný, protože i jeho zjevení jsou nepopsatelná“. Co si myslíš o tomto výroku?
Srovnej s biblickým textem: Iz 44,6.**

Moudrost z Orientu?

Slovo Hindu odpovídá v perštině označení Ind a odtud tedy hinduismus jako náboženství obyvatel Indie. Někdy mezi léty 1500 a 1200 před Kristem - zhruba když Mojžíš vyváděl Izraelity z Egypta - vtrhly do Indie ze severozápadu divoké jmeny kočovných Árijů a usadily se na území dnešního Pandžábu. Smíšením zvyků árijských kmenů s okolními náboženskými myšlenkami se vytvořil základ hinduismu.

Kmeny měly významnou vrstvu kněží, kteří složili oslavné písně na božstva Árijů. Tyto písně se potom zpívaly při obětech. Nejdříve se tradovaly ústně, postupně se zahrnuly do Rgvédu, nejposvátnější knihy hinduismu.

Významnou skupinu u hindů tvoří kněží /bráhmani/.

Během staletí se vytvořily různé druhy abstraktní filosofie. Objevují se důležité pojmy jako „bráhman“ /zkušenost, která je podstatou všeho/ a „átman“ /nejhlubší jádro lidské bytosti/. Rovněž se rodí myšlenka „samsáry“ /neustálý koloběh života/ a „karman“ /nevyhnutelný důsledek našich činů/. Počátkem našeho letopočtu se začínají vytvářet kasty /společenské třídy/. Kráva je uctívána jako posvátné zvíře. Neustále vznikají nové svaté knihy. Až do 19. století byly spalovány vdovy, protože „vinu na smrti muže nese žena“. Tento zlozvyk zakázali Angličané. Není možné pouze několika slovy vysvětlit, co to přesně hinduismus je. Jedná se o neuvěřitelný soubor starých tradic, kde najdeme rozdílné a dokonce i protichůdné myšlenky. Hinduismus je mnohovýstevný. Tím se míní, že se připouští každá myslitelná forma přístupu nebo přiblížení se k božstvu a nejrůznější způsoby uctívání. Každá duchovní praxe tak má být vhodná k tomu, aby jedince dovedla až na práh tajemství transcendentna (toho, co přesahuje naši smyslovou zkušenost).

K zamyšlení

- ♦ Můžeš podle toho, co studuješ o jiných náboženstvích, říct, že lidé touží po záchraně? Odpovídá Bůh na jejich touhu? Čti Řím 1,16. Mají takovou touhu i tvoji blízcí, tvoji kamarádi? Setkal ses už s tím, že u někoho je touha po dobru a kráse příliš skrytá a maskovaná? Jestli ano, proč?

Skut 17,22-31

Formuluj nejméně tři Boží postoje a nejméně tři Boží aktivity vůči lidstvu.

Koloběh života

Hinduisté jsou v podstatě monoteisté. Věří v jednoho boha Bráhmú, Absolutno, který řídí svět za pomoci mnoha nižších bohů.

Lidový hinduismus lze rozdělit do tří větví. Každá má svůj vlastní pohled na přírodu a nejvyšší božstvo: Višnu, Šivu nebo Šakti. Každá rodina podle své staré tradice náleží k jedné z těchto větví. Vzdělání hinduisté věří, že ti to bohové jsou v podstatě pouze různým pohledem na jediného nejvyššího boha. Co mají společného všichni hindové?

1. Hind uznává autoritu starých posvátných knih /védy/, i když jsou pro něho někdy dost těžko pochopitelné.
 2. Kráva je posvátné zvíře pro všechny hindy. To vyvolává značné problémy mezi muslimy a hindy. Muslimové nejedí vepřové maso, ale hovězí jim nedělá problém, avšak u hindů je tomu právě naopak.
 3. Typický pro hindy zůstává kastovní systém, který je stále velmi přesně dodržován. Každá skupina obyvatel patří do uzavřené kasty, která má zvláštní povinnosti.
 4. Hinduismus je plný učení o reinkarnaci /převtělování/. To, co děláme během života, určuje, zda se po smrti dostaneme na vyšší nebo nižší příčku v hierarchii živých bytostí. Člověk je doslova vězněm tohoto neustálého vývojového cyklu.
 5. Hinduismus nabízí obecně tři cesty k vysvobození z koloběhu znovuzrození. Jsou to: filozofie a poznání, dodržování náboženských rituálů a zbožnost. Meditace osobní nebo při náboženských obřadech je systematická tělesná a duchovní snaha o stav dokonalosti. Pomáhá lépe se soustředit (jóga).
- Hinduismus má mnoho kněží, svatých i těch, kteří vyučují. Ale chybí zde Přímluvce, Osvoboditel, který pro křesťany znamená velmi mnoho.

K zamyšlení

- ♦ Vrat' se ještě ke kázání Pavla na Areopagu. Co pro tebe znamená, že jsme „Božími dětmi“? Porovnej hinduistické učení o převtělování s textem Skut 17,30.31.

Úterý

Matouš 22,37

Stačí milovat Boha celým srdcem?

Mystika - ano nebo ne?

V mnoha náboženstvích, zvláště v hinduismu, hraje mystika důležitou roli skrze meditaci a útěk před světem. Cílem lidského života je co možná nejvíc se přiblížit bohu /základnímu principu/ a splynout s ním. V buddhismu, o kterém budeme hovořit později, a v islámu existují různé mystické proudy. V průběhu staletí vznikala i křesťanská mystika.

Pojem křesťanská mystika nezahrnuje vždy totéž. V první křesťanské církvi se tento pojem chápal jinak než ve středověku. Všeobecně se dá říct, že se mystikové snaží o lepší vztah s Bohem než obyčejní věřící. Proto vedou mimořádně zbožný život, ve kterém hraje důležitou roli meditace, vidění a období sexuální abstinence a půstu.

Někteří z nich jsou přesvědčeni, že se duše může nejenom úzce stýkat s Bohem, ale že se dokonce může s ním i ztotožnit.

Co se týče mystických prvků, byli protestanté daleko opatrnější než římskokatolická církev. Kritika se zaměřuje především na skutečnost, že mystikové se snaží oddělit od své bytosti a od svých pocitů. Člověk touží osvobodit se sám, místo aby se spolehl na svého Spasitele a Osvoboditele.

Pocity jsou přirozeně velmi důležitou složkou našeho lidství. Modlitba a meditace jsou hlavní součástí dobrého duchovního života. Věřit, to však není jen otázka pocitů, ale taky otázka důvěry. Někdy se dokonce musíme postavit proti emocím a připomenout si, že jsme Božími dětmi.

K zamyšlení

- ♦ **Přečti si z 57. kapitoly Izajáše verše 12., 13. a 15. Kdy se podle Izajáše člověk nepřibližuje k Bohu? Kdy se Pán Bůh přibližuje k člověku?**

1 Kor 1,22-24

Co přináší hledání zázračných znamení nebo moudrosti?

Z Buddhova života

Co víme o zakladateli buddhismu?

Králevic Siddhártha Gautama, později známý jako Buddha, se narodil asi roku 563 př. Kr. v městě Kapilavastu v dnešním Nepálu. Otec ho zahrnoval radovánkami a vyhověl všem jeho přáním. Siddhártha nikdy neviděl nic smutného. Když mu bylo devětadvacet let, požádal vozataje Čhannu, aby ho vzal na projížďku bez vědomí krále. A jak králevic projížděl městem, uviděl věci, které nikdy předtím ani nezahlédl: chudáka strace, nemocného muže a mrtvolu, kterou nesli k pohřební hranici. Siddhártha se poprvé setkal s realitou života: „Všechno je pomíjivé, na tomto světě není nic trvalého. Když to vím, nemohu mít z ničeho radost. Jak může člověk, který ví, že smrt je nevyhnutelná, stále cítit v srdci chtivost, užívat si smyslového světa a neplakat před tou neodvratnou hrozbou?“

Rozhodl se, že se vzdá rozmařilého života v paláci. Oblékl se do žlutého hávu jako svatý muž a putoval severovýchodní Indií. Vyhledával svaté muže a mudrce a učil se od nich staroindickým způsobům meditace. Hlavním smyslem jeho hledání bylo najít odpověď na problém utrpení. Někteří hinduisté věřili, že proces života, smrti a znovuzrození je nekonečný řetězec bytí a pokračuje ze života do života. Tehdy však vzniklo nové učení, že duše toho, kdo prožije navýsost duchovní život (nebo životy), se může ztotožnit s brahmou, nejvyšším bytím. Tak se řetězec bytí přetrhne. To Siddhárthu zaujalo, a tak se rozhodl zahájit kruté sebekázně a soustavnou meditaci. Zůstal u řeky Nairāṇḍžany šest let v dešti a větru, jedl a pil jen tolik, aby se udržel při životě.

K zamyšlení

- ♦ Mluví o utrpení i Bible, nebo se mu vyhýbá? (Jób 17,6-8)

Iz 63,9

Jaký postoj zaujímá trojjediný Bůh k bídě člověka?

Hlas Buddhy

Jednoho dne si Siddhártha uvědomil, že tyto roky sebetřýzně mu jen oslabily tělo. Ve stavu takového tělesného vyčerpání nemohl ani meditovat. Vykoupal se v řece a pohroužil se do hluboké meditace, v níž si připomněl všechny své minulé životy. Dosáhl poznání řetězce narození a smrti a nabyt jistoty, že se zbavil nevědomosti a vášně svého já, které ho poutalo k tomuto světu. Konečně dosáhl procitnutí.

Tento zážitek je počátkem historie buddhismu jako náboženství. Siddhártha se stal Buddhou, Procitnuvším. Jeho touhy a strádání byly ty tam a on jako Buddha zakusil nirvánu.

Vedle křesťanství, judaismu, islámu a hinduismu je dalším důležitým světovým náboženstvím buddhismus. Původně vznikl v severní Indii, ale své kořeny zapustil zvláště ve střední a jihovýchodní Asii. I v Západním světě najdeme buddhisty, ale je jich méně než například muslimů.

Buddhismus se v něčem od ostatních náboženství liší, a v jiném zase podobá. Já-drem celého učení je soustředění a meditace, které vedou k odpoutání se od země, k dosahování stále vyšší a vyšší formy bytí, až nakonec k nejvyšší formě - nirváně. Buddhismus vznikl také jako reakce na hindustické kastovníctví. V samotné Indii zanikl počátkem 2. tisíciletí, částečně v důsledku asimilačních tlaků ze strany hinduismu a fyzické likvidace buddhistických center muslimskými dobyvateli. Dnes má buddhismus dvě větve - théraváda a mahájánu, vyrůstající ze stejných kořenů. Zvláště mahájánský směr se těší veliké pozornosti na Západě. Jeho důraz na soucit a moudrost je přitažlivý. Můžeme hovořit o buddhismu čínském, buddhismu japonském (oba obnoveny po 2. světové válce) a tibetském („lamaismu“).

K zamyšlení

- ♦ Přemýšlíš někdy o smrti, o tom, jak bezdnadějně nepřátelství existuje mezi národy, jak lidé trpí? Jak sis to zatím vyřešil? Čti Jer 29,11

Matouš 6,33

Co se zde říká o Božím království? Přečti si tyto verše v kontextu.

Osvobození

Svaté knihy, které vznikaly po celá staletí z různých zdrojů a s nezbytnými obměnami, hrají v buddhismu roli daleko menší, než je tomu u jiných náboženství. Buddhismus je silně synkretický. To znamená, že z oblastí, do kterých proniká, přejímá různé myšlenky. Čistý buddhismus vlastně neexistuje. Jedním z hlavních bodů jeho učení je reinkarnace /podobně jako v hinduismu/. Smrt vytváří pouze jakýsi přechod do jiné formy bytí; tou nejvyšší formou je Buddha. Pokud jí člověk dosáhne /podaří se to prý jen vzácně/, osvobodí se od utrpení. Mnichům vysvětloval Buddha utrpení takto: „Jaká je svatá pravda o utrpení? Narození je utrpení, věk je utrpení, nemoc je utrpení. Sjednotit se s tím, co stojí proti nám, je utrpení, odloučit se od toho, co máme rádi, je utrpení. Nemít to, co si přejeme, je utrpení.“ A dále pokračoval, že i přilnutí k materiálním a smyslovým věcem je utrpení. Směřovat k poznání a k realizaci - to, co my, lidé ze Západu, považujeme za ctnost - je pro buddhisty utrpení, od kterého se musí člověk osvobodit.

Složitým způsobem meditace je Buddhova „osmidílná cesta vedoucí k odstranění strasti: pravý názor, pravé rozhodnutí, pravá řeč, pravé jednání, pravé živobytí, pravé snažení, pravá bdělost a pravé soustředění.“

K zamyšlení

- ♦ V čem jsou si hinduismus a buddhismus podobné?
- ♦ Ještě stále hledáš Boží království nebo jsi už jeho součástí?

Uložit

V tomto úkole jsme si v hrubých obrysech ukázali hlavní body hinduismu a buddhismu.

1. Podle hinda je život nekonečný cyklus, kde sehrává důležitou roli reinkarnace.
2. Dále je to mystika, rovněž pro hindy důležitá.
3. Nejznámějším hindem je Gándhí.
4. V buddhismu nejsou svaté knihy tak významné, jako je tomu u jiných náboženství, ale důležité místo zaujímá reinkarnace.
5. Buddhismus je silně synkretický.

Aplikace

1. V Indii je úzce spjata kultura s náboženstvím. Můžeme tvrdit totéž o naší evropské společnosti? Byla u nás dříve kultura spjata s náboženstvím více než dnes? Myslíš si, že je to změna k lepšímu?
2. Podle Bible se může člověk rozhodnout pro Boha pouze během svého života. Po smrti už nemá další možnost. Přečti si podobenství o boháči a Lazarovi /Luk 16,19-31/. Chtěl bys raději Boha, který dává víc příležitostí?
3. Gándhí prakticky ukázal na některé křesťanské ctnosti. Měl soucit s chudými a kázal o míru. Myslíš si, že plnil Boží vůli a bude v Božím království?
4. V pátek jsme četli Matouše 6,33. Přečti si tyto verše ještě jednou, v kontextu. Vyzývá nás Ježíš k tomu, abychom se naprosto osvobodili od závislosti na materiálních věcech? Jak posuzuje všeobecně materiální věci Bible?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

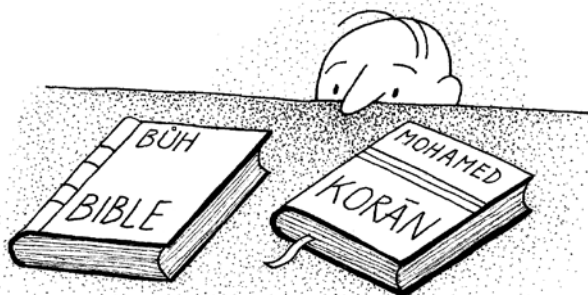

Moje rozhodnutí:

BUDDHA, BRÁHMA, MOHAMED - A JEŽÍŠ

**„Vy uctíváte, co neznáte, my uctíváme, co známe,
neboť spása je ze Židů. Ale přichází hodina, ano již je tu,
kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat
v Duchu a v pravdě.“**

Jan 4,22-23

Krátce jsme se věnovali islámu, hinduismu a buddhismu. Víme, že to nejsou jen náboženství se svou historií, ale mají svůj vliv stále. Do určité míry se přetvářejí a vznikají z nich nová hnutí. Jako například transcendentální meditace - z hinduismu.

Neznámý indický guru se proslavil doslova ze dne na den, když ho v roce 1967 přišli navštívit členové hudební skupiny Beatles. Jeden z nich, George, se s Mahářiším Mahéšem Jógim seznámil při studiu indické hudby. Jeho nadšení přesvědčilo Johna, Paula a Ringa, aby se vydali do odlehlého kouta Walesu studovat u Mahářišihho transcendentální meditaci (TM).

Když senzace opadla, Mahářiši odletěl domů se slovy: „Vím, že jsem selhal. Moje misie skončila.“ Přísahal, že se už nikdy na Západ nevrátí.

Jeho misie však neskončila. Ve svém osmapadesátipokojovém klimatizovaném ášramu, rozprostírajícím se na ploše patnáci arů v Říšikši v Indii, vymyslel nový plán. Rozhodl se založit tři sta padesát středisek pro přípravu učitelů. Ze středisek se postupně měly stát Univerzity TM.

Na celém světě se jí věnují miliony lidí.

Tento týden se budeme vždy dva dny znovu věnovat velkým světovým náboženstvím jako v minulých týdnech, a to ve srovnání s křesťanstvím.

Neděle

Římanům 5,8.11

Co to znamená smíření?

Prostředník

Islám je monoteistické náboženství /uctívá pouze jediného boha/ a je tedy bliž křesťanství než buddhismus a hinduismus. A přece je obrovský rozdíl mezi Alláhem a Ježíšem Kristem. Muslimové obviňují křesťany z uctívání více bohů /trojice - Otce, Syna a Ducha svatého/.

Ježíš Kristus je pro ně pouze prorokem. Duch svatý /určitá forma božského záření/ hrál sice určitou roli při Kristově narození, které je čisté a neposkvrněné, ale přesto zůstává Ježíš pouze člověkem. Nebyl ukřižovaný, ale na kříži zemřel někdo, kdo se mu podobal. V koránu se přesně nepíše, co se s Ježíšem stalo. Odešel do nebe, a bude přítomen na posledním soudu. Ale podle muslimů není naším prostředníkem. Člověk musí věřit a dělat dobré skutky, aby byl spasený. Bible nám však říká něco jiného. Člověk přerušil spojení se svým Otcem, a tím se mu naprosto odcizil. Ale Bůh si přeje, aby se tento vztah obnovil. Proto se snaží člověku ukázat, v čem spočívá hřích, spravedlnost a soud /Jan 16,8/, aby ho přivedl k nápravě a ke změně způsobu života. Smrtí Ježíše Krista byl postaven most od Boha k člověku. Člověk, který toto přijme, najde znovu cestu k Bohu a smíření s ním.

I když islám a křesťanství mají hodně společného, základní rozdíl mezi nimi je ten, že křesťané našli v Ježíši svého Osvoboditele a Prostředníka.

K zamyšlení

♦ Je Kristus také tvým prostředníkem? Chce jím být.

Marek 16,15.16

Koho Ježíš posílá? A proč je tento úkol tak důležitý?

Nátlak, nebo poslání?

Mají se křesťané snažit obrátit muslimy na křesťanskou víru? Budou spaseni pouze křesťané? A jsou všichni nekřesťané navždy ztraceni? Začneme tou poslední otázkou. Nevíme, kdo z nás bude v Božím království, ale Bůh je Bohem lásky a my mu klidně můžeme věřit. V

Bibli najdeme zajímavé texty, které říkají, že ti, kteří neměli možnost slyšet a přijmout poselství záchrany, budou souzeni na základě svých reakcí na to, co poznali, co jim bylo zjeveno. Jinak řečeno, budou spaseni, jestliže žili v souladu se svým svědomím. Čti Římanům 1,8-32

To, co je pro nás důležité, je poslání, které nám Pán svěřil: hlásat evangelium všem lidem, tedy i muslimům. Bůh si opravdu přeje, abychom nikoho nevynechali. Poselství Ježíše Krista nabízí daleko víc než poselství Mohameda a Buddha. I ti, kteří se spokojili pouze s učením Budhy a Mohameda, by se měly dozvědět, že existuje daleko lepší cesta.

Není to jednoduché. Adventističní kazatelé to taky zkoušejí. Již několik desítek let se snaží muslimům na Středním východě nebo v severní Africe ukazovat Boha, ale pouze s malým úspěchem. V některých afrických zemích se adventní poselství šíří rychle, ale v muslimských oblastech jsou výsledky velmi slabé. Při našem kontaktu s muslimy se snažme především ukázat na to, že láska Ježíše Krista přijímá každého člověka.

K zamyšlení

- ♦ Co je podmínkou k tomu, abys mohl sdělit informace o Boží lásce?

Úterý

Skut 4,12

Co vše to znamená, že jsme křesťané = kristovci?

Cesta k Bohu

Jedním z důvodů rozšíření hinduismu je cestování. Cestování by ještě poměrně nedávno znamenalo rituální poskvrnění. To platilo i o usazování hindů v zámoří a zakládání zámořských misíí, a tedy i přijímání nově obrácených (konvertitů) neindického původu.

Z hinduismu čerpá například **transcendentální meditace**, o které jsme četli v úvodu. Mezi žáky M. M. Jógího byly i známé osobnosti jako např. Mia Farrowová, Jane Fondová či členové skupiny Beatles. Hnutí se jmenovalo Hnutí za duchovní obnovu, později se přejmenovalo na Vědu o tvořivé inteligenci.

Transcendentální meditace má tři stupně: transcendentální vědomí, „boží vědomí“, „brahmánské vědomí“. TM učí, že bůh je neosobní, život je koloběh znovuzrození, člověk se může dopracovat k dokonalosti, hřích je možno překonat meditacemi, Kristus byl prorok, a ne spasitel světa.

Můžeme říct, že

- TM je náboženského, ne vědeckého charakteru, protože vychází z mantry, spisy Mahářiši ukazují TM jako „cestu k Bohu“. Také proto, že iniciační rituál má náboženský ráz (klekání, oběti...). (Na zámku v Mentmore se meditující učili vznášet - levitovat.)

- Nebezpečí TM spočívá v tom, že může vést k rozvinutému pocitu strachu, deprese, fyzického a mentálního napětí aj. TM bere místo pravé bohoslužbě.

- Je pravda, že většina nováčků TM provozuje cvičení spíše kvůli tělesnému efektu. Nevědí obecně mnoho o náboženském aspektu metody. Možná ještě nepřejali východní představy o světě.

K zamyšlení

- ♦ Čti znovu text 4,12 a znovu si polož otázku, co vše vyplývá z toho, že jsme křesťané = kristovci.

1 Král 18,24

Jak vzývali svého boha proroci Baalovi, jak vzýval Boha Eliáš?

Vzývání jména

Haré Kršna. I členové Mezinárodní společnosti pro uvědomování si Kršny mají jako závazné hinduistické posvátné texty. Do základního vyznání jejich víry patří tyto body:

Po smrti se duše převtělí. Způsob života, který člověk vede v tomto životě, ovlivní podobu, kterou dostane v životě dalším.

Spása je v očistění, v úplně oddanosti a podřízenosti Kršnovi. Haré Kršna je nejvyšší hindustický bůh, Pán, Absolutní Pravda. Má mnoho podob.

Muži jsou nadřazeni nad ženami. Žádný skutek, který člověk vykoná pro Kršnu, nemůže být zlý. Kršna stojí nad dobrem i nad zlem.

Ježíš nebyl Bůh. Byl jen oddaným stoupencem Kršny, přicházejícím z jiné planety.

Všichni členové hnutí mají denně pronést 16krát růženec, při kterém se 108krát opakuje vzývání jména Kršny.

K zamyšlení

- ♦ Co se vlastně řeší životem po smrti, jak ho předkládají východní náboženství?
- ♦ Co říká Bible o uchování identity lidského jedince v novém životě po vzkříšení? Jób 19,25-27

Iz 53. kap.

Co a jak udělal Ježíš, aby vytvořil nový most mezi strádajícím lidstvem a Bohem?

Mezi lidmi a Bohem

Když se jeden mnich ptal Buddhy na obraz boha, mlčel. Máme přijímat to, co vnímáme svými pěti smysly. Pokud nějaký bůh je, stejně toto naše smyslové vnímání přesahuje. Buddha si nekladal za životní cíl vést lidi k bohu. Hlásal „bídu a její konec“.

V důsledku lze o hnutích, která vycházejí z buddhismu, mluvit jako o určitém paradoxním mystickém materialismu.

Co můžeme říci o tom, jak chtěl Kristus pomoci člověku, aby opět znal svého Boha? „Hřích nás nejen vzdaluje od Boha, ale také v nás ničí jak touhu, tak i schopnost identifikovat ho. Kristovým posláním bylo odstranit veškeré dílo zla. On má moc změnit a obnovit schopnosti ochromené hříchem, zvrácenou vůli i myšlení. Otevírá nám bohatství vesmíru a sám nám dává sílu objevit a přivlastnit si tyto poklady. Potřebujeme s ním v životě spolupracovat.

Ten, kdo chce lidstvo změnit, musí je i pochopit. Lidi lze zasáhnout a povznést jedině soucitem, vírou a láskou. Kristus byl takovým Mistrem, měl dokonalé porozumění pro lidskou duši.

Kristus viděl v každé lidské bytosti nekonečné možnosti. Viděl, jakými by se lidé mohli stát, kdyby se nechali proměnit jeho milostí.“ (EGW, Výchova)

K zamyšlení

- ♦ Proč se Kristovo vykoupení stalo právě takovým způsobem - utrpením, neuznáním? Co to vypovídá o Božím charakteru?

Žid 4,15

Buddha změnil svůj životní styl, když poznal lidskou bídu a utrpení. Co můžeš v tomto směru říct o Ježíši Kristu?

Světlo a světla

Svět má své velké učitele, s velkým nadáním a rozsáhlými znalostmi. Jejich objevy a výroky inspirují a otvírají nové oblasti poznání. Lidstvo tyto muže a ženy respektuje jako vůdce a doborodince. Je zde ale jeden, který stojí nad nimi. Můžeme sledovat životní cesty všech velkých učitelů, kam až sahají lidské zprávy - světlo však tu bylo již před nimi. Jako měsíc a hvězdy naší sluneční soustavy září odrazem slunečního světla, tak velcí myslitelé, pokud byla jejich nauka pravdivá, byli odrazem paprsků Slunce spravedlnosti. Jejich myšlenky byly od Světla světa.

Křesťané si mají uvědomovat svou odpovědnost za to, co přijali, a s respektem a láskou k člověku jakéhokoli původu mu nabízet to, co bylo nabídnuto i jim: spasení v Kristu.

K zamyšlení

- ♦ **Co se snažil řešit Buddha? Co bylo a co nebylo v jeho možnostech? V čem a jak uspěl či neuspěl Ježíš Kristus?**

Uložit

1. Hlavním cílem tohoto úkolu je ukázat na jedinečnost křesťanství a vyzdvihnout Ježíšovu osvobozující milost ve srovnání se třemi velkými východními náboženstvími.
2. Mezi hlavní nauky náboženství patří učení o stavu člověka po smrti. Postupně zjišťujeme, kolik verzí lidé vypracovali. Jako křesťané vidíme v tom působení nepřítele spasení během celých dějin lidstva.
3. Evangelium je zvěst o záchraně pro člověka každého národa i rasy.

Otázky k diskuzi

1. Slyší Bůh modlitby člověka pouze tehdy, když má o něm správné představy, nebo i tehdy, jestliže jsou naše představy nebiblické? Jaký je tvůj názor? Můžeš ho podpořit biblickým textem?
2. V čem se liší muslim od křesťana?
3. Co si myslíš o pravidelné modlitbě? Nestává se rutinou? Anebo je naopak důležitým základem křesťanského života?
4. Objevil bys teď něco nového ve 3. kapitole 1 Moj, zvláště ve verších 3-5? Když lidé akceptují tento výrok nepřítele, jaké různé důsledky to má?
5. Jaké místo připisuješ své Bibli po studiu těchto tří úkolů?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

Moje rozhodnutí:

ÚKOL JEŠTĚ NENÍ SPLNĚN

**„Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky,
křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a uče je,
aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.
A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“**

Mat 28, 19.20

Možná ztrácíš naději při pohledu na všechna světová náboženství a zdá se ti nemožné jít do celého světa a zvěstovat evangelium všem lidem. Křesťané mají za úkol představit Ježíše Krista nevěřícím. A k tomu je zapotřebí právě misijní a evangelizační zapojení.

Ježíš je tou jedinou cestou k Bohu, ale bez naší ochoty, snahy a našeho nadšení se křesťanství stane pro nevěřícího člověka něčím nudným a vyčerpávajícím. Bez sporu k tomu dochází tehdy, když křesťané = kristovci nevědí, kdo je Kristus, proč tak přišel, jak přišel, proč tak žil, jak žil a proč tak zemřel, jak zemřel. Když už lidé, kterým se Bůh zjevoval ve Starém zákoně, začali považovat Boha za sobě rovného a jim podobného, za bytost, která se pouze chce oslavit a vše dělá pro vlastní zisk a potěšení. Nižší vrstvy společnosti si ztotožnily Boha se svými utlačovateli. Takové představy formovaly každé náboženství. Ti, kdo je vyznávali, snažili se naklonit si božstvo dary a obřady, aby si tím zajistili přízeň pro vlastní cíle. Takové náboženství však nemá vliv na srdce ani na svědomí. Spočívá ve formálním vykonávání náboženských úkonů, které lidi unavuje. Kdyby nebylo neurčitého zisku, který takové náboženství slibuje, lidé by se ho raději zbavili.

I na konci starozákonní doby (na přelomu letopočtů) lidé ztratili Boží obraz, zlo vládlo všude. Pro lidstvo zůstávala jen jediná naděje - že do tohoto chaosu vstoupí nový prvek, který by lidstvu přinesl sílu nového života.

Kristus přišel odstranit falešné učení a představy o Bohu, přišel mezi lidi s láskou, jakou Bůh projevoval světu už od věčnosti. Odstranil předsudky, kterými lidé zatížili Boží zákon, a ukázal, že je to zákon lásky.

Neděle

Skut 17, 30

Jaká je nejdůležitější Boží výzva?

Krásná, ale bezbožná země

Zkušenosti misionářů určitě přispěly k tomu, že členové naší cíkve se zájmem sledují práci v misijích. Ale nemáme vždy přesně představy o tomto díle. V Africe se například ještě donedávna podle pohanských zvyklostí děsivým způsobem mučili misionáři a čarodějnice. Udělat si přesný obrázek o tradičních afrických náboženstvích není vůbec jednoduché. Neexistují totiž téměř žádné písemné památky. Proto je pro etnologa nebo misionáře takřka nemožné proniknout do tajů života a podstaty myšlení lidí, se kterými se stýkají. A navíc - celá řada obřadů není cizincům přístupná. Tradiční africká náboženství se od jiných tradičních náboženství podstatně liší, ale i tak můžeme najít několik společných bodů. Všeobecně se věří na duchovní bytosti, které jsou někdy chápány jako nejmocnější záření. Některé názory hovoří dokonce o bohu, který je uctíván jako stvořitel a kterého můžeme přirovnat k Bohu Bible.

Téměř v každém tradičním africkém náboženství si lidé uvědomují přítomnost hříchu a potřebu tak či onak se očistit. Jsou přesvědčeni, že zlo na ně číhá všude, zvláště ve formě kouzel a čar. A proto mají amulety, které je ochraňují. Obětní dary /zvláště jídlo a pití/ sehrávají velmi důležitou roli. Každodenní život je silně ovlivněn náboženstvím.

K zamyšlení

♦ V kterém okamžiku tvého života sehrál Bůh důležitou roli?

Kaz 9,5.6

Co nám říkají tyto verše o smrti? Jak se na smrt dívají lidé v dnešní době? Jak se jejich chápání liší od biblického pojetí?

Mrtví a živí

Ještě předtím, než je člověk přijat do církve, musí změnit svůj život. Velkým problémem při zvěstování evangelia Afričanům je zakořeněná víra, že jejich předkové na ně mají dokonce vliv i po smrti. Mrtví jsou uctíváni téměř v celé Africe; nosí se jim obětní dary, aby se nerozhněvali, a silně ovlivňují život svých potomků.

Ale ani v některých křesťanských církvích není tato skutečnost dořešena, protože také ony věří na svaté mrtvé, kteří se přimlouvají za živé.

Jen ten, kdo přijímá biblické učení o smrti, nepřipouští v této oblasti žádný kompromis.

K zamyšlení

- ♦ Jaké různé představy o životě člověka po smrti jsou ti známy? Jak ovlivňují tyto představy život lidí, kteří jim věří? Jak bys potěšil člověka, který ztratil někoho blízkého?

Úterý

Zjev 1, 8

Co znamená výraz „alfa a omega“?

Minulost, přítomnost a budoucnost

Kdyby se ti někdy naskytla možnost pracovat nebo bydlet v Africe, zjistil bys, že pojem času má pro průměrného Afričana poněkud posunutý význam. Udělá si času na druhé lidi, na rozhovor s nimi, má čas na oslavu i na smutek.

Jazykové studie ukazují, že minulost a přítomnost se dá vyjádřit více způsoby, ale často chybí schopnost vyjádřit budoucnost a dokonce je naprosto nemožné vyjádřit vzdálenou budoucnost. Proč? Je to snad proto, že žijí v minulosti a přítomnosti a nepotřebují tedy vyjádřit budoucnost? Nebo proto, že nejsou schopni vyjádřit budoucnost, a nutně se musí omezit jen na minulost a přítomnost? Anebo je to proto, že se Afričan odnaučil přemýšlet o budoucnosti? Jak si můžeš něco naplánovat do budoucnosti, když ani nevíš, jestli budeš mít příští rok co jíst? Pak si musíme uvědomit jejich rozdílné chápání časových souvislostí, chceme-li jim zvěstovat evangelium. Zvláště se to týká nás, křesťanů, kteří přinášíme prorocké poselství a ukazujeme na Boží plán s naší budoucností. Je to opravdu velká překážka. Dotýkáme se zde základního pravidla, které je nezbytné pro účinnou komunikaci: člověk, který chce předat poselství, se musí postavit na úroveň toho, ke kterému promlouvá a který ho poslouchá.

Ale přece se můžeme něčemu od Afričanů naučit. Člověk žijící na Západě neustále přemýšlí o své budoucnosti. Soustředí se na to, čeho chce v budoucnosti dosáhnout, na to, co se stane zítra, příští týden, za rok.

K zamyšlení

- ♦ Pochopil Afričan knihu Kazatel lépe než my? (Kaz 9, 7-12)

Matouš 24, 14

Jaké je podle tebe toto evangelium o království?

Poslání

Lidé se nás, křesťanů, často ptají, z jakého důvodu si přisuzujeme právo vnucovat světu svůj názor, své přesvědčení. Není to troufalost myslet si, že vaše křesťanské poselství stojí nad jinými světovými náboženstvími? A my odpovídáme pevně a rozhodně: Ježíš Kristus přinesl konečné řešení na všechny lidské problémy a bez něho se z našeho beznadějného stavu nemůžeme nikdy sami osvobodit.

Posláním křesťana je jít do celého světa. A tak jde. Nemá jinou možnost. Kdyby neuposlechl, byl by obviněn. Miliardy lidí přijaly v průběhu staletí záchranu, nabízenou Ježíšem Kristem. Ale ještě není konec!

Nikdo přesně neví, kolik je na světě jazyků. Mimo jiné záleží na tom, kde umístíme hranici mezi tím, co je už jazyk a co ještě nářečí. Podle SIL (mezinárodní organizace, která se zabývá překladem Biblí) existuje na světě 5 445 jazyků. 40 % z nich má k dispozici celou Bibli nebo alespoň její část. V současné době se Bible překládá do dalších 980 jazyků. Ale zbývá ještě 2 463 jazyků, které na svůj překlad čekají. Tyto organizace, které se starají o překlady Božího slova, musí být podporovány všemi křesťany.

Asi 32 % světové populace se považuje za křesťany. Ale kolik je opravdu těch, jejichž jméno je zapsáno v Knize života? A právě toto je nejdůležitější. Misijní pracovníci rozdělili světovou populaci asi na 12 000 skupin, které mají vlastní kulturu, svůj jazyk. Dvě třetiny těchto skupin znají poselství, nesené křesťany, ale další tři až čtyři tisíce skupin čekají. Jaká výzva pro nás!

K zamyšlení

- ♦ Co je to respekt k přesvědčení druhého? Co je to zodpovědnost za šíření informací, o jejichž pravdivosti jsi přesvědčen?
- ♦ Definuj „dílo, které Bůh koná na naší zemi“. Čím přispěješ k dokončení Božího díla ty?

Fil 2, 5-7

Jaký je typický Ježíšův postoj?

Kristus s tmavou pletí

Nedávno jsem slyšel příběh o jednom misionáři, který před léty působil u Indiánů v Jižní Americe. Když viděl, že Indiáni chodí na po-božnosti bez kravaty, okamžitě jich spoustu objednal, aby si mohli vhodně doplnit svůj oděv.

Misionář se má naopak přizpůsobit těm, pro které pracuje. Ježíš přišel z nebe na tuto zem, stal se člověkem, Židem. Mluvil jejich jazykem, jedl a bydlel stejně jako oni, účastnil se jejich společenských událostí.

Své učení předložil tak, aby bylo srozumitelné pro tehdejší lidi. Podobný přístup k nevěřícím lidem máme mít i my, Ježíšovi následovníci. Vždyť nám tím dal příklad. Nesnažme se nejdřív potlačovat kulturní zvyky, ale pokusme se přiblížit Kristovo poselství způsobu života a chápání těch, kterým radostnou zprávu zvěstujeme. Když člověk upřímně, autenticky přijme spásnou zvěst, přirozeně to ovlivní i jeho zvyky, náplň volného času, způsob jednání, vyučívání možností, financí i toho, čemu říkáváme kulturní život.

K zamyšlení

- ♦ Co rozumím slovem kultura?
- ♦ Jaký je smysl bohoslužby? Naplňuje se při bohoslužbách, které navštěvuješ?

Mat 25,40

Podle čeho poznáme, že někdo pochopil správně poselství Ježíše z Nazareta?

Církev nebo stát?

Církev má za úkol hlásat evangelium. Ale měla by se omezit jenom na to? Neměla by se také zajímat o činnost lékařů a dávat na tuto oblast dostatek peněz a pracovních sil? Musí církev nabídnout pomoc během katastrof a vždy finančně přispět?

Je to určitě chvályhodné, že hodně zemí věnuje peníze na rozvoj a spolupráci s chudými zeměmi. Žel tato pomoc je většinou naprosto nedostačující. Nebylo by například také dobré pořizovat raději levnější výrobky, které se dovážejí ze zemí třetího světa? Jako křesťané bychom měli využít každého vlivu, který máme ve společnosti, aby se bohatý Západ stále snažil podporovat rozvoj chudých zemí třetího světa.

A právě církve zde hrají zvláštní úlohu. Mají totiž v mnoha zemích vytvořené dobré předpoklady k tomu, aby mohly nabídnout pomoc, kterou si jiné organizace nemohou dovolit. Dovedete si představit, co by se stalo, kdyby najednou církve přenechaly své aktivity v oblasti pomoci jen vládnoucím složkám? Ale církev má pomáhat. Je to její poslání.

Ježíš Kristus je nám příkladem v tom, že nejenom kázal, ale i pomáhal lidem v jejich problémech a zajímal se o jejich potřeby.

K zamyšlení

- ♦ **Kdy jsem naposledy pomohl někomu, kdo se ocitl v nesnázích nebo měl nějaký problém? Co vlastně mohu dělat pro zmírnění utrpení ve svém okolí? Jsem si vědom, že k tomu potřebuji**
 - 1) osobně čerpat sílu od Boha,
 - 2) určitou odbornost pro daný druh pomoci?

Uložit

Hlásání evangelia Afričanům je pro nás velkou výzvou.

1. Misijní práci v Africe brání dva velké problémy: polygamie a uctívání předků.
2. Chápání času se velmi liší od našeho pojetí, hlavně co se týká budoucnosti.
3. Je stále mnoho jazyků, ve kterých má být evangelium ještě hlášáno.
4. Abys mohl přivádět lidi ke Kristu, musíš je pochopit. To znamená s nimi jít a pít, smát se i plakat. Věnovat se jim, brát je takové, jací jsou. Důležitou roli zde hraje aktivní a účinná pomoc i lékařská péče.

Otázky k diskuzi

1. Uctívání předků a spiritismus - najdeš mezi nimi něco společného? V čem spočívá největší nebezpečí?
2. Jak si představuješ ty a tvoji přátele naplnění proroctví Mat 24,14? Čím můžeš zdůvodnit svůj názor?
3. Někteří afričtí umělci představují Ježíše s černou pletí. Můžeme to připustit? Jednají oprávněně?
4. Jak bys popsal vztah mezi
 - . hlásáním záchranné zvěsti o odpuštění, spasení, Boží spravedlnosti a věčném životě,
 - . programy sociální pomoci,
 - . programy pro aplikování zdravého životního stylu?
 Jak se to praktikuje ve vašem městě, regionu?
5. Jak vnímali bohoslužbu nebo jiný program ve sboru ti, které jsi pozval? Byl jsi spokojen?

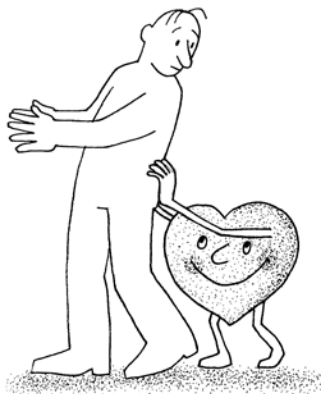
Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

Moje rozhodnutí:

PÁN BŮH, KTERÝ TI CHCE NĚCO ŘÍCT

9

Pedagog Jan Amos Komenský byl také, jak bychom dnes řekli, přeborníkem v pěší turistice. V mládí studoval v Německu. Potom musel pro víru opustit vlast. Odešel do Polska, později cestoval do Švédska, Anglie a Holandska. Převážně pěšky.

Bylo mu dvacet šest let, když se oženil s Magdalenou Vizovskou. Čtyři roky po svatbě, v roce 1622, jí napsal z ciziny: „Manželko má milá, Magdaleno, klénote můj po Pánu Bohu nejdražší, poněvadž z vůle a dopuštění Božího, před vzteklostí lidskou ustupuje, tebe jsem se vzdáliti musil a tobě tělem přítomen býti nemohu, z čehož, vím, že zármutek a tesknost, jichž i já prázden nejsem, tvého srdce častí jsou hosté, ať teď já tobě knížičku tuto místo sebe pro potěšení odsílám... Mějž se dobře... Tvůj věrný manžel do smrti J.A.“

Kolik ti bylo let, když jsi napsal první řádky - z lásky? Napsal jsi je rychle, nebo jsi vážil každé slovo?

I Bibli považujeme za vzkaz z lásky, za dopis, zprávu. Je dobré vědět, za jakých okolností byla napsána. Nespadla k nám z nebe. Nebyla hotová, s vazbou a barevnými zeměpisnými mapkami. Pán Bůh neměl tuto knihu nikde schovanou a připravenou, aby ji jen upustil na zem. Nechal ji psát průběžně, po docela dlouhou dobu.

Nikdo nemůže začít studovat vyšší matematiku, aniž by předtím zvládl čtyři základní operace - sčítání, odčítání, násobení a dělení. Podobně je tomu i s pochopením Bible, Božího dopisu. Někdy se mu snažíme porozumět, ale přitom vůbec nepřihlížíme k tomu, jak vznikl. A to děláme chybu.

Pokud se ti dnes naskytne možnost držet v rukou Bibli, je to hlavně z Boží vůle. Pán Bůh to chtěl. Toto je základní myšlenka celého úkolu.

Neděle

1 Jan 4,16

Jak zní nejkratší a nejkrásnější definice Boha?

Milovat znamená být ve spojení

„Bůh je láska.“ Věta neustále omílaná, nerozvázně opakovaná, pro někoho až otřepaná, a přece tak důležitá! Možná tě napadlo, proč začínám právě touto frází, která přece se studiem Bible nemá nic společného. Ale neumístil jsem ji na začátek našeho zkoumání náhodou. Bez Boha, který je láska, by totiž Bible neexistovala. Sotva si umíme představit milujícího Boha, který by chtěl zůstat sám. Představa osamoceného milujícího Boha je až absurdní! Láska se totiž potřebuje sdílet s druhým člověkem, chce s ním navázat vztah. Boží láska se projevuje tím, že chce s tebou navázat kontakt, potřebuje ti něco říct. Proto tě hledá. Nedívá se na tebe útrpně z nebe, ale chce se s tebou kontaktovat, protože je láska. Možnosti navázání kontaktu jsou ale svým způsobem omezené. Jednou formou sdílení je psané slovo. (Ani Jan Amos neměl jinou možnost než své vzdálené Magdaleně napsat.)

Boží psané poselství, Bible, obsahuje nejrozumnější útvary: nařízení, bohoslužebné předpisy, básně, písně, modlitby, přísloví, záznamy o různých událostech, svolání, dopisy, oběžníky, vzpomínky na minulost a výhledy do budoucnosti. Jestliže chceš správně studovat Bibli a všemu dobře rozumět, neustále si uvědomuj, že tato kniha je především projevem Boží lásky a svědčí o ní. Když ji otevřeš, nezapomeň, že Bůh chce s tebou mluvit. Protože tě miluje.

K zamyšlení

- ♦ Odpověz si sám pro sebe, co především ti říká Bible.

1 Moj 3,7-11

K čemu došlo mezi Bohem a člověkem po prvním hříchu?

Spojení bylo přerušeno

Před pádem do hříchu bylo mezi Bohem a člověkem vše v naprostém pořádku; vzájemné sdílení bylo samozřejmé a bezprostřední. Ale hřích vytvořil mezi Bohem a člověkem propast. Vztah se nenarušil z Boží strany. Zničili ho lidé, Adam s Evou. Potom se schovali. Pán

Bůh to ale nevzdal. Hledal je a volal.

Jenže s člověkem se po prvním hříchu něco stalo. Když užaslý Adam poprvé uviděl Evu, zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla!“ (1 Moj 2,23) Ale teď na ni svaloval odpovědnost za to, co se stalo: „Žena, kterou jsi mi dal, aby při mě stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl.“ (1 Moj 3,12) Dokonce i mezi Adamem a Evou došlo k narušení vztahu!

Přímý rozhovor s Bohem se stal nemožný, protože Adam s Evou byli vyhnáni ze zahrady Eden daleko od stromu života.

Lidé už nevnímají Boží projev, Boží hlas jako v ráji. Zůstali by bez zpráv a bez kontaktů, nebýt vynalézavé Boží lásky.

Ta hledá nový způsob, jak sdělit informace, bez kterých Bůh nechce člověka nechat. (2 Moj 20,18.19) Bůh zjevuje lidem svůj zákon. Rozpoutávají se přírodní živly, které dodávají této události zvláštní ráz. Lidé však nejsou v tuto chvíli schopni hovořit s Bohem přímo. Třesou se a žádají Mojžíše, aby s Bohem promluvil raději on. Adam s Evou se před Bohem ukryli, Izraelci mají strach s ním mluvit.

Některé zvuky jsou velmi jemné a naše ucho není schopno je vnímat. Zlo totiž značně omezilo naše schopnosti vnímání. Proto k nám Bůh nemůže mluvit přímo. Přesto však na nás nezapomněl. Našel jiné způsoby, jak s námi navázat spojení.

K zamyšlení

- ♦ Jsi naladěn na příjem vln z Božího vysílače?

Úterý

Jób 33,13-16

Kolika způsoby může Bůh komunikovat s člověkem?

Pán Bůh mluví tiše

Protože k tobě Bůh nemůže promlouvat přímo, používá jiné způsoby komunikace.

Někdy se stane, že dva národy přeruší diplomatické styky. Pokud je chtějí znovu obnovit, vyjednávají pomocí prostředníka. Podobně je tomu mezi námi a Bohem. Protože s tebou Bůh nemůže mluvit přímo, promlouvá tobě jinak. Bůh s námi mluví, ale jeho hlas je velice jemný a tichý. Používá při tom dva způsoby.

1. Řeč přírody. Žalm 19,2-5 a Řím 1,20

Zázraky v přírodě - roční období, stěhování ptáků, příliv a odliv, úžasné rozměry vesmíru... Je jich tolik, že je ani nelze spočítat. Příroda dává zprávu o Bohu. Ale tato komunikace nestačí. Jednak proto, že i příroda je poznamenána hříchem (viz Řím 8,22) a čeká na konečné obnovení, a také proto, že tato komunikace je jednostranná. Příroda chválí Boží velikost, ale mezi ní a námi neprobíhá spolehlivý dialog. Člověk může naslouchat řeči přírody, ale může se před ní také úplně uzavřít.

2. Řeč svědomí. Iz 30,21

Prorok zde definuje svědomí. Je to tichý Boží hlas v našem nitru, který ovlivňuje naše rozhodování. Ale tento hlas často přerušují jiné hlasy a zvuky. Asi si popravdě přiznáme, že naše svědomí ovlivňuje také kultura nebo kolektiv. Boží hlas už nezní tak jasně, když dovolíme, aby jej přerušovaly jiné hlasy. Svědomí nám může pomoci, ale není to dostačující prostředek komunikace mezi Bohem a námi.

K zamyšlení

- ♦ Které jevy v přírodě vnímám jako zprávu o Božím působení?

Ezech 3,17

Co je hlavním úkolem Božího proroka? Pokus se to vyjádřit vlastními slovy.

Bůh k tobě mluví skrze proroky

Bůh se nespokojil pouze s nepřímou komunikací v podobě přírody a svědomí. Nemluví k nám pouze svým tichým hlasem, ale používá i hlas lidí. Za prostředníky si vybral proroky, kteří mají tlumočit lidem jeho poselství. Proroka můžeme slyšet, ale můžeme s ním rovněž hovořit. Výše uvedený text u Ezechiele nám vysvětluje, kdo to prorok vlastně je. Stále připravený, netrpělivě čeká na Boží slova, aby je mohl oznámit lidem. Přiblížme si názorně úkol proroka. Pohodlně se usad ve svém pokoji. Všude je ticho. Ani si neuvědomuješ, že všude jsou Hertzovy vlny. Tisíce rozhlasových a televizních programů proniká tvým pokojem, ale ty je nevnímáš, protože nejsi schopný je zachytit. Může to však udělat rádiový nebo televizní přijímač, který tyto vlny přeměňuje na zvuk nebo na obraz. Vraťme se teď k prorokovi. Je jako rádio nebo televize. Zachycuje zvuky, které přicházejí od Boha, a přeměňuje do srozumitelné a přijatelné podoby. Ty sám nejsi schopen tyto vlny zachytit, ale potřebuješ dekodér. (Jer 23,28)

Bůh používá různé druhy vysílání, patří mezi ně sny a vidění. Někdy je dekodování zvláštní. Stalo se to třeba Danielovi nebo Janovi. Při čtení jejich knih máme pocit, že vysvětlení musíme ještě hledat.

K zamyšlení

- ♦ Jak reaguješ na důležité ocenění, které vyjadřuje Petr věřícím ve svém dopise - „činíte dobře, že se držíte prorockého slova“ 2 Petr 1,19?

Čtvrtek

Iz 30,8

Jaký úkol dostává Izajáš? Má to nějaký význam?

Bůh ti píše

Prorok spolupracoval s Bohem přímo. Na rozdíl od přírody a svědomí byl tento prostředek komunikace pro lidi daleko srozumitelnější a bližší, protože k nim mluvil člověk, jeden z nich. Přesto ani tento způsob komunikace nebyl úplně dokonalý.

Vraťme se k našemu přirovnání. Prorok může stejně dobře zachytit i jiné hlasy než ty, které pocházejí od Boha. Zde se dostáváme k pojmu falešný prorok, tedy k tomu, kdo předstírá rozhovor s Bohem, ale ve skutečnosti mluví s jeho protivníkem. Myslíte si, že jste zapnuli program ČT I, ale ve skutečnosti se díváte na Novu! V tomto případě to není žádná katastrofa (nanejvýš neuvidíte jeden díl svého oblíbeného seriálu), ale v oblasti víry a důvěry může mít podobná chyba vážné následky. Nic se totiž nepodobá prorokovi tak dokonale, jako falešný prorok! (Mat 7,15-20)

I prorok je jen křehký člověk. Nemusí mít vždy náladu poslouchat Boží hlas. Izraelský prorok Jonáš jel do Taršíše, na západ, ačkoliv mu Bůh přikázal jít do Ninive, na východ, právě na opačnou stranu! Když prorok předává poselství, které se lidem nelíbí, buď ho neuposlechnou, nebo ho násilím odstraní. Hodně proroků bylo takto pronásledováno, dokonce i odsouzeno k smrti (viz Mat 5,11.12; Žid 11,32-34).

Navzdory křehkosti prorockého slova je však jedna věc jistá. Říká nám o ní Izajáš 30,8. Slova možná pomínou, ale to, co je napsáno, zůstává. Proroka můžeme zabít, ale jím napsané poselství nezanikne. Proto máme 66 knih, které tvoří Bibli.

K zamyšlení

- ♦ Který z 66 programů hodnotíš nejvíce? Co je těžší: být prorokem, nebo přijmout poselství proroka?

Žid 1,1.2

Jaký je ten nejlepší způsob komunikace, který Bůh kdy použil? Proč?

Pán Bůh k tobě mluví skrze svého Syna

Ani samotná Bible však není vrcholem Božího sdělení. Tento výrok tě možná překvapí, ale Bible ve skutečnosti pouze shromažďuje poselství, která napsali proroci a apoštolové.

Bible nemůže plně zjevit Boží povahu, lidská slova to nedokážou.

(Mat 11,27) Dokonale o Bohu mluví pouze jeho Syn, Ježíš Kristus.

Když se v ráji ukázalo, že lidé Bohu nedůvěřují, postupoval Pán Bůh asi takto: Když nevěří mojí lásce, uvěří snad alespoň lásce mého Syna.

Všechny ostatní prostředky komunikace, o kterých jsme až doposud hovořili, nemůžeme srovnávat se zjevením Boha v jeho Synu. Na počátku lidské existence mluvil Bůh s člověkem přímo, ale hřích tento vztah přerušil. Od té doby se Bůh postupně a neúnavně snaží ho obnovit. Ježíš, Boží Syn, nám o Bohu vypráví. Bible je mimořádná kniha proto, že právě ji Bůh používá k tomu, aby oznámil příchod svého Syna (Starý zákon), aby lidé měli popis Kristova života na této zemi (evangelia) a získali zprávu o Ježíšově druhém příchodu na zem (epištoly a Zjevení).

Bůh chce oslovit opravdu každého člověka. Nejvíce ti chtěl říct tím, že poslal svého Syna, Ježíše Krista, tím, že se osobně dozvíš, jak žil, co učil, proč zemřel a proč vstal z hrobu. Právě Bible ti může pomoci slyšet jeho hlas. Musíš mít při čtení a studiu otevřené oči, abys viděl, co je v textu napsáno, a uši připravené poslouchat to, co ti Bůh chce říct.

K zamyšlení

- ♦ **V čem zjevení skrze Ježíše Krista převyšuje zjevení v přírodě, svědomí, proročích nebo v Bibli?**

Uložit

Bible nevznikla najednou. Je výsledkem Boží lásky, která se snaží znovu navázat vztah se svými dětmi. To je hlavní myšlenka celého úkolu.

1. Hříchem se vytvořila propast, která nám brání v komunikaci s Bohem.
2. Bůh používá různé prostředky komunikace, aby k sobě člověka přitáhl: přírodu, svědomí, proroky, Písmo atd.
3. Všechny tyto prostředky považujeme za důležité, ale přesto mají jen omezenou působnost.
4. Nejvyšším a nezřetelnějším způsobem komunikace je Boží Syn, Ježíš Kristus.

Otázky k diskuzi

1. Myslíš si, že je důležité, abychom se učili, jak studovat Bibli?
2. Měl jsi už někdy pocit, že ti Bůh nemá co říct? Proč? Co bys od něho rád slyšel?
3. Jak a proč tě může svědomí svést ze správné cesty?
4. Jestliže se Bůh domníval, že nejlepším prostředkem komunikace s lidmi je Ježíš, proč tak dlouho vyčkával, než ho poslal na naši zem?
 - Bůh doufal, že jiné prostředky budou účinnější.
 - Ostatní prostředky byly nezbytné k tomu, aby se lidé naučili ocenit ten nejlepší.
 - Kdyby dokázali věřící správně využít ostatní způsoby, tak by byl ten poslední a vůbec nejlepší úplně zbytečný.
5. Tento týden máš možnost rozhodnout se, že
 - si prostuduješ poselství jednoho proroka,
 - si přečteš najednou jedno celé evangelium.
 Jakou představu o Ježíši máš po přečtení tohoto evangelia?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

Moje rozhodnutí:

PÁN BŮH TI CHCE ODPOVĚDĚT

**„Toto praví Hospodin...: Volej ke mně a odpovím ti.
Chci ti oznámit veliké a nedostupné věci, které neznáš.“
Jer 33,2.3**

10

Jako mladí lidé jsme zvyklí odpovídat na otázky. Ve škole se to totiž otázkami jen hemží. Můžeme mít například strach, že nebudeme umět právě tu maturitní otázku, kterou si vytáhneme.

Ale otázky klademe i my. Sami sobě nebo druhým. Na některou z nich nám nikdo nedokáže uspokojivě odpovědět.

Už sis někdy moc přál položit pár takových otázek Pánu Bohu? Otázek, které se týkají tvé budoucnosti, víry, tvého chování nebo spasení? Doufal jsi, že ti na ně Bůh odpoví?

Podobné přání měli i jiní lidé před tebou. Dotazovali se Boha a on jim odpovídal.

Tento týden se budeme zamýšlet nad otázkami, které klademe Bohu. Budou to „klíčové“ otázky, jejichž zodpovězením se vyjasní i mnoho dalšího. Odpovědi na tyto „klíčové“ otázky budeme hledat v Bibli. Bible - to jsou totiž kromě jiného i otázky člověka a Boží odpovědi na ně. Vzpomeň si na to, až budeš tuto knihu studovat.

Neděle

Mal 2,10a

Kým jsme my vůči Pánu Bohu?

Původ neznámý?

Stává se, že adoptované dítě se snaží najít své vlastní, biologické rodiče. Všichni totiž chceme vědět, odkud pocházíme. Je to jedna z prvních otázek, kterou si klade také filozofie.

A určitým způsobem tato otázka vystupuje do popředí v životě každého člověka. Čeho všeho se týká? Stačí se podívat kolem sebe. Někteří mladí lidé nejsou hrdi na své rodiče a vůbec nejsou vděční, že můžou být jejich dětmi. Jiní zase naopak otce nebo matku hledají, protože jsou sami.

Na otázku našeho původu tedy z části odpovídá existence našich rodičů. (A chtěli bychom mít rodiče, na které bychom mohli být hrdi a které bychom mohli představit svým přátelům.)

Ale ponechme stranou naše rodiče. Bible nás zavádí do dávné minulosti a odpovídá na otázku po původu člověka v 1 Moj 1. a 2. kap. Přečti si 27. verš 1. kapitoly.

Nejsi tedy dítětem pouze svých rodičů, ale i Božím dítětem, protože On tě stvořil. Nejsi výsledkem procesu pomalé evoluce, ale byl jsi stvořen.

O původu lidí píše Bible většinou formou rodokmenu. Je použit i ve stati o stvoření. Podívej se do 1 Moj 5. kapitoly, zvláště na verše 1-3. Tímto zvláštním literárním žánrem, rodokmenem, popisuje Bible všechna významná údobí v dějinách. Například:

- a) po potopě - 1 Moj 10,
- b) po stavbě babylonské věže - 1 Moj 11,
- c) před vyjitím z Egypta - 2 Moj 6,
- d) před návratem z exilu - Ezd 8,
- d) před narozením Spasitele - rodokmen Ježíšův - Mat 1 a Luk 3,
- e) před Kristovým druhým příchodem - rodokmen 144 tisíců - Zj 7.

V rodokmenu nejvíce záleží na tom, kdo stojí na začátku a kdo na konci. Na začátku mého rodokmenu stojí Stvořitel celého vesmíru, na jeho konci jsem já,

K zamyšlení

- ♦ Co pro tebe znamená skutečnost, že máš svůj počátek v Bohu?
- ♦ Jak ti to pomáhá?

Jakub 4,13-16

Co ví člověk o budoucnosti? Má tedy nějaký smysl plánovat?

A co zítra?

Co bude zítra? Zabýváme se blízkou budoucností, která s sebou přináší otázky jako: Čím budu? Kde budu bydlet? Čemu budu věřit? Jde však i o budoucnost vzdálenější, natolik vzdálenou, že na ni ve svém věku ještě ani nepomýšlíš. Smrt - a co dál? Co bude po ní?

Otázky o budoucnosti můžeme také shrnout takto: Bude tento svět plný utrpení a nespravedlnosti dále existovat, nebo můžeme čekat něco lepšího? Máme vůbec důvod doufat v lepší budoucnost, nebo se raději spokojíme s životem ze dne na den, využijeme ho co nejvíc a nebudeme čekat na to, co přijde potom? K tomuto tématu se vyjadřují následující texty: Jan 14,1-3; 2 Petr 3,13; Zj 21. Takovou budoucnost nám představuje Bible. Spravedlnost a láska, žádné utrpení ani smrt.

Pán Bůh se rozhodl, že nám dá podstatné informace týkající se budoucnosti lidstva. Tyto informace sděluje hlavně:

1. v prorockých zjeveních - Daniel 2 a 7; Zjevení,
2. v Ježíšově rozhovoru s učedníky o tom, jak rozpoznat závěrečnou fázi lidských dějin - Matouš 24 a 25.

10

K zamyšlení

- ♦ Co plánuješ ve svém životě na nejbližší rok?
- ♦ Co plánuješ na nejbližších 5 až 10 let?
- ♦ Co se ti podle tvých plánů nikdy v životě nesmí stát?
- ♦ Rozhodl ses na základě toho, o čem jsi přemýšlel při dnešním studiu, přehodnotit své plány do budoucna?

Úterý

Lukáš 18,18

Jakou důležitou otázku pokládá tento člověk Ježíši?

Být zachráněn?

Základní otázka. Lidí, kteří se jí nikdy nechtějí zabývat, je málo. Někteří si ji však položí až před svou smrtí.

Čti Jan 3,1-21

I Nikodém si položil otázku týkající se spasení. Kristus odhalil jeho skutečný záměr: Co mám dělat, abych byl spasen - zachráněn? Tuto otázku si však nepokládali jen židé nebo farizeové. Tato otázka se objevuje v celé Bibli, od samého začátku až do konce. Bible nám tlumočí Boží odpověď na otázky, které má člověk ohledně spasení.

Odpověď je pouze jediná a nemění se. Přesto Bůh tuto odpověď sděluje různými slovy v závislosti na zvláštnostech každého člověka i doby a místa, na kterém člověk žije. Bůh chce, aby jeho odpověď byla přijatelná a srozumitelná. Ani Ježíš nemluví o spasení stejným způsobem s Nikodémem jako se samařskou ženou. (Jan 4) Zde je několik příkladů Božích odpovědí:

- ♦ Adamovi a Evě dává Bůh zvláštní odpověď. Dělá obleky z kůže, které jim měly připomínat Boží plán záchrany člověka. (1 Moj 3,21)
- ♦ Izraelcům přikazuje, aby přinášeli oběti (3 Mojžíšova), a tak pochopili velikost hříchu a uvědomili si potřebu Mesiáše.
- ♦ Ke králi Davidovi, vrahovi a násilníkovi, posílá Bůh proroka Nátana. Mluví k němu v podobenství (2 Sam 12), aby ho přiměl k pokání.
- ♦ Poutníkům, kteří přišli do Jeruzaléma na Velikonoce, Bůh odpovídá prostřednictvím apoštola Petra. (Skut 2,38)

K zamyšlení

- ♦ Kdybys měl možnost setkat se dnes s Kristem, položil bys mu podobnou otázku jako bohatý mladík? Pokud ano, formuluj si ji sám pro sebe, ale nahlas.

Jan 12,35.36

O jakém světle mluví Ježíš?

Čemu mám věřit?

Jistě si ty i všichni tvoji mladí přátelé přejete postavit stavbu svého života samostatně, podle svého vlastního projektu. To je určitě správné a odvážné.

Jen je třeba mít jistotu, že klademe spolehlivé základy, a znát některé zákonitosti. Právě o to šlo Pánu Ježíši - aby lidé měli jasno v několika málo základních věcech a aby využili světlo na cestu. On jako Stvořitel mohl poskytnout lidem v oblasti vědy takové podněty, které mohly být až do konce světa být předmětem bádání a zdrojem vynálezů. To však neudělal. Předložil lidem pouze to, co je podstatné pro rozvoj jejich charakteru, co prohlubuje lidskou schopnost poznávat Boha. Srozumitelně jim vysvětlil, kde najdou sílu dělat dobro. Kristus si stanovil cíl objasnit lidem principy, které ovlivňují jejich časný život a připravují je pro věčnost.

10

Pán Bůh tě nechce nechat v nejistotě, proto poslal Krista a proto nechal napsat Bibli, abys mohl mít jasno v tom hlavním, co se týká tvé záchrany. Tady na zemi ještě nepochopíš všechny souvislosti, jak nás Bůh mohl zachránit. Máš však k dispozici informace o tom podstatném. K těmto informacím patří například následující texty:

- 1 Moj 22,7.8 _____

- 1 Petr 1,18-20 _____

- Zj 5,9 _____

K zamyšlení

- ♦ V čem jsi po přečtení dnešní části změnil názor? Znáš ze svého okolí nějaký mylný názor na spasení? V čem se liší od biblických zpráv?

Čtvrtek

Ef 4,1.2

K čemu jsme povoláni?

Jak mám žít?

Pán Bůh ti sděluje, jaké máš možnosti: „Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení...“ Protože tě miluje, doporučuje ti, co si máš vybrat. „Vyvol si tedy život, abys byl živ...“ (5 Moj 30,19)

Když nám Pán Bůh doporučuje, abychom si za cíl vybrali život, a ne smrt, sděluje zároveň, kudy se k tomuto cíli jde. (5 Moj 5,33) A tak nám v Bibli nesděluje pouze to, čemu můžeme důvěřovat, ale také

- dává praktické a konkrétní rady, jak žít: např.

. kniha Přísloví a

. Pavlovy epišoly, zvláště jejich poslední kapitoly nebo 1 Kor 13. kap.,

- varuje a vyzývá nás ke změně: např. 2 Petr 3,11.13.14,

- potěšuje: např. Iz 40,1.

Přečti si některé z uvedených textů z Přísloví nebo z Pavlových epištol.

K zamyšlení

♦ Cítíš, že tě Boží rady omezují, nebo že tě obohacují? Proč to tak vnímáš?

Jan 6,68.69

Co chtěl říct Petr o zvěsti Ježíše Krista?

Odpověď na všechny otázky?

Je omyl domnívat se, že Bible dává přímou odpověď na každou otázku. Tato kniha se zabývá pouze základními problémy, ke kterým dříve nebo později musí zaujmout určitý postoj každý člověk.

Bible ti ukazuje, odkud pocházíš. Slibuje ti život v budoucnosti. Říká, jak můžeš být zachráněn, a dává ti konkrétní rady, které se týkají tvého života. Bůh si použil různé lidi k tomu, aby ti odpověděl. Mluví k tobě prostřednictvím pisatelů Bible, které inspiroval a kteří si kladli stejné otázky. Pán Bůh nikdy nemluvil do větru. Ani nám neposlal žádnou neosobní nahrávku.

Působí v různých dobách (mezi napsáním knihy Malachiáš a sepsáním evangelií uplynulo údobí asi 400 let), na různých místech (Babylon, Palestina, Řecko atd.) a používá různé jazyky (hebrejštinu a aramejštinu ve Starém a řečtinu v Novém zákoně). Zdůrazňuje stále totéž, ale protože mluví k různým lidem, i jeho odpovědi mohou mít různou podobu. Díky této skutečnosti je pro nás Bible opravdovým pokladem.

V první lekci o Bibli jsme se snažili pochopit, že tato kniha je výsledkem Boží lásky a že Bůh chce s námi mluvit.

Tento týden jsme přemýšleli, čím je Bible pro náš praktický život. Zdůraznili jsme potřebu člověka klást Bohu otázky a jeho touhu dostat na ně odpověď.

10

K zamyšlení

- ♦ Co považuješ v Bibli za nejdůležitější? Už jsi za to Bohu poděkoval?

Uložit

Hlavním cílem této lekce je představit Boha jako toho, který nemluví pouze sám, ale který odpovídá i na otázky a problémy, se kterými člověk bojuje.

1. Když Pán Bůh odpovídá, bere v úvahu tvůj původ, zajímá se o tvůj momentální stav a počítá s tebou i do budoucnosti.
2. Bible nám nedává odpověď na každou otázku, ale zabývá se pouze tím hlavním, tedy tím, co je podstatné pro život zde a pro přípravu na život věčný.

Otázky k diskuzi

1. Co si myslíš o budoucnosti? Na čem ji zakládáš? Máš z ní strach, nebo důvěřuješ, že bude vše dobré? Proč?
2. Zamýšlel ses už někdy nad tím, jaký asi bude tvůj věčný úděl?
3. Našel jsi v Bibli nějaká naučení, která se ti líbí? Která to jsou? Proč se ti líbí? Jsou v Bibli i naučení, která slyšíš nerad?
4. Dává ti Bible praktické rady? V jaké oblasti? Víš, které slovo se v knize Přísloví často opakuje? Co znamená?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

Moje rozhodnutí:

STUDIUM JAKO ROZUZLOVÁNÍ

Určitě nepatříš mezi zapomnětlivé studenty. Přesto mi dovol, abych krátce zopakoval minulé dvě lekce. Určitě to nebude na škodu.

1. Bible je zvláštní prostředek komunikace mezi Bohem a lidmi. Bůh chce s námi skrze své Slovo navázat kontakt a dát se nám poznat.

2. V Bibli jsou zaznamenány Boží odpovědi na lidské otázky.

Tento týden půjde o to, jak tuto knihu studovat. Kniha knih, jak se Bibli říkává, pochází od Boha (je prostředkem komunikace s člověkem), ale psali ji lidé, které Bůh inspiroval. Je to vlastně knihovna zahrnující 66 obsáhlejších i kratších celků. Jak k nim přistoupit, jak jim co nejlépe porozumět?

V následujících dvou týdnech ti navrhnou dva způsoby studia. Upozorňuji, že obě tyto metody se nevyklučují; jedna může dobře doplňovat druhou. Protože nechci být příliš teoretický, dám ti na základě určitého textu několik praktických rad, kterých by ses měl při studiu Písma držet. Naši metodu budeme uplatňovat na následující pasáži z Bible:

V sobotu učil v jedné synagóze.

1 Byla tam žena, která byla stižena nemocí už osmnáct let: byla úplně sehnutá a nemohla se vůbec napřímít.

2 Když ji Ježíš spatřil, zavolal ji a řekl: „Ženo, jsi zproštěna své nemoci“ a vložil na ni ruce;

3 ona se ihned vzpřímila a velebila Boha.

4 Avšak představený synagógy, pobouřen tím, že Ježíš uzdravuje v sobotu, řekl zástupu: „Je šest dní, kdy se má pracovat; v těch tedy přicházejte, abyste byli uzdravováni, a ne v den sobotní.“

5 Na to Pán odpověděl: „Pokrytci! Neodvazuje každý z vás v sobotu vola nebo osla od žlabu a nevede ho napájet?

6 A tato žena, dcera Abrahamova, kterou držel satan spoutanou po osmnáct let, neměla být vysvobozena z těchto pout v den sobotní?“

7 Těmito slovy byli všichni jeho protivníci zahanbeni, ale celý zástup se radoval nad podivuhodnými činy, které Ježíš konal.

Takže přistupme ke zkoumání!

Neděle

1 Moj 1,31-2,4

Kterými verši končí vyprávění o stvoření, jež začíná v 1 Moj 1,1? Je ukončeno - 31. veršem 1. kapitoly, - v 1 Moj 2,3, - nebo až 2,4? Proč?

Přesně vymezit text

Dříve než ti stručně představím první metodu, kterou jsem vybral pro tento týden, proči si prosím výše uvedenou biblickou pasáž. Budeme ji rozebírat.

Běžně nezačínáme číst knihu uprostřed. I každý text Písma svatého má svůj začátek a konec, který musíme najít, pokud chceme pokračovat dál. To tedy rozumíme pod pojmem „přesné vymezení textu“.

Několik upozornění:

- Bible byla rozdělena na kapitoly a verše pouze za účelem jednodušší orientace. Začátek a konec kapitoly není vždy začátkem či koncem pasáže, příběhu, uceleného vyprávění.

- Nadpisy u odstavců nejsou součástí textu, ale byly doplněny později.

- Spojky (ale, nebo, a, tedy, však, neboť, pak, potom, poté, atd.), které se nacházejí na začátku odstavce, spojují předchozí text s následujícím.

Čti Lukáš 14,33-34. Ježíš v těchto verších hovoří o soli. Verš 33 začíná výrazem „tak ani“. Není to tedy začátek pasáže. Musíme se proto podívat o něco výš. 31. verš uvádí spojku „nebo“. Ani ten není na začátku pasáže. Pokračujme tedy až k verši 28, kde se objevuje spojka -li. Nakonec se dostaneme až k 25. verši, kterým vlastně výrok o soli začíná. Na tomto praktickém příkladu jsme si jasně ukázali, jak je důležité správně vymezit text, tedy určit, kde začíná a kde končí.

- Jestliže se tentýž výraz objevuje v různých odstavcích několikrát, můžeme zcela jistě tyto zdánlivě nezávislé části považovat za jeden celek. Příklad: „Království nebeské je jako...“ u Matouše 13,24; 13,31; 13,33; 13,34. Tato krátká podobenství musíme číst, studovat a interpretovat jako jeden celek.

Zapamatuj si

- ♦ Dříve než si budu všimnout detailů, musím si uvědomit, kde text začíná a kde končí.
- ♦ Pokus se při čtení Bible podobně vymezit některé další texty.

Přečti si text, se kterým jsem tě seznámil v neděli, a najdi v něm klíčová slova, tedy ta, která se opakují.

Vlastní text

Text, který máš před očima, tvoří jeden celek. Navrhují ti způsob, který spočívá v tom, že odložíš vše ostatní a budeš se věnovat jen biblickému textu.

Začneme tím nejjednodušším. Nepotřebuješ (alespoň ne tento týden) ke studiu další pomůcky (různé překlady Bible, atlas, biblický slovník nebo konkordanci). Teď nepůjde o zvědavost ani o představivost.

Určitě sis všiml, že jsem neuvedl, kde v Bibli se tento text nachází. Udělal jsem to schválně. Nechoď se ptát rodičů ani kamarádky, která nedávno vyhrála biblickou soutěž, v které knize a kapitole je příběh popsán. Změnil jsem dokonce číslování veršů! Ani se nesnaž zjistit, kdo, kdy a kde tento text napsal.

Oprostil ses od všeho, co by mohlo odvádět tvoji pozornost. Máš prostě v sobě prázdno. V této chvíli je velmi důležitá modlitba. Pros Boha, aby ti pomohl vytvořit ve tvém nitru klid, a naslouchej jeho hlasu.

Nyní se pokusme přirovnat tuto biblickou pasáž k nádhernému koberci. Celý tvůj úkol spočívá v tom, že máš přesně určit, jak byl vyroben, která technologie byla použita pro jeho zhotovení a jak se jednotlivé nitě (v našem případě slova) proplétají a jakým způsobem se na sebe vážou. Jak už nám prozrazuje nadpis našeho úkolu, budeme rozmotávat zamotanou nit.

Každý text, stejně jako každý krásný koberec, je originální. Jen vzácně ho můžeme srovnávat s jinými. Z tohoto důvodu neexistují žádné neomylné a soběstačné metody, které by přesně odhalily stavbu textu. Přesto uvádím několik bodů, kterých by ses měl držet:

1. Vyhledej slova nebo výrazy, které se opakují.

2. Najdi slova, která mají podobný význam.

Příklad: stavět, budovat, bourat, cement, cihla atd...

3. Vyhledej slova, která stojí v protikladu.

Příklad: světlo - stín, svázat - rozvázat, víra - nedůvěra...

Přečti si náš text dvakrát nebo třikrát a zjistíš:

1. Pětkrát se opakuje výraz **sobotní den**.

2. Dvakrát najdeme výraz **osmnáct let**.

3. Slova **šest dní** a **v těchto dnech** mají stejný význam. (v.

4. Výrazy **v těchto dnech** a **sobotní den** stojí v protikladu. (v. 4)

5. Často se zde objevují slova s významem osvobození: **zprostit** (v. 2), **odvázat** (v. 5), **vysvobodit** (v. 6).

Zapamatuj si: Nic nemám ze své hlavy. Všechno je v textu.

K zamyšlení

♦ Co jsi do této chvíle objevil v biblické stati, kterou rozebíráme?

Stavba textu

Všiml sis, že text začíná a končí stejnými výrazy: **sobotní den** a **osmnáct let** (1. a 6. verš)?

Je rovněž důležité si všimnout výrazu „sobotní den“, který je vložen mezi výrazy „šest dní“ a „v těchto dnech“.

V sobotu učil v jedné synagóze.

1 Byla tam žena, která byla stížena nemocí už **osmnáct let**: byla úplně sehnutá a nemohla se vůbec napřímit.

2 Když ji Ježíš spatřil, zavolal ji a řekl: „Ženo, jsi **zproštěna** své nemoci“ a vložil na ni ruce;

3 ona se ihned vzpřímila a velebila Boha.

4 Avšak představený synagógy, pobouřen tím, že Ježíš uzdravuje **v sobotu**, řekl zástupu: „Je **šest dní**, kdy se má pracovat; **v těch** tedy přicházejte, abyste byli uzdravováni a ne **v den sobotní**.“

5 Na to Pán odpověděl: „Pokrytci! Neodvazuje každý z vás **v sobotu** vola nebo osla od žlabu a nevede ho napájet?“

6 A tato žena, dcera Abrahamova, kterou držel satan spoutanou **po osmnáct let**, neměla být **vysvobozena** z těchto pout **v den sobotní**?“

7 Těmito slovy byli všichni jeho protivníci zahanbeni, ale celý zástup se radoval nad podivuhodnými činy, které Ježíš konal.

Při pozorném čtení dospěješ k závěru, že sobota je ústřední myšlenkou našeho textu a stojí v protikladu k ostatním dnům v týdnu. Určitě sis všiml slov s významem osvobození, která rovněž patří mezi nejdůležitější výrazy v tomto textu.

Zapamatuj si

- ♦ Abych mohl textu správně porozumět, musím nejdříve pochopit jeho stavbu, to, jak je utvořen.

Za slovy stojí postavy

Dnešní část bude jednodušší, nicméně stejně důležitá. Budeme hledat všechny postavy, které se v textu objevují. Pro lepší orientaci můžeš použít pastelky. Prozatím si vyber pouze jednu barvu, kterou označíš postavy v textu. Později můžeš používat více barev, pro každou postavu jinou. Podtrhávej si osobní zájmena, která označují určitou osobu, nezapomeň ani na skupiny osob.

Zde je seznam osob, které bys měl v textu najít:

- ♦ žena (v. 1)
- ♦ duch (viz poznámka ČEP)
- ♦ Ježíš (v. 2)
- ♦ představený (v. 4)
- ♦ Pán (v. 5)
- ♦ vůl a osel (v. 5)
- ♦ tato žena, dcera Abrahamova (v. 6)
- ♦ satan (v. 6)
- ♦ Ježíš (v. 7)
- ♦ protivníci (v. 7)
- ♦ zástup (v. 7)

Zapamatuj si

- ♦ V každém biblickém textu se objevují určité postavy. Abych tento text pochopil, musím určit jejich totožnost.

K zamyšlení

- ♦ Které postavy jsou v textu hlavní a které vedlejší? Proč je toto rozlišení tak důležité?

Za postavami se skrývají problémy

Když budeš zkoumat seznam postav v našem příběhu ještě pozorněji, zjistíš, že je lze snadno rozdělit na dvě části. Na jedné straně ti, kteří jsou při Ježíši, a na druhé straně ti, kteří se stavějí proti němu (představený synagógy, satan, protivníci).

V předposlední etapě našeho rozboru textu budeš potřebovat všechny informace, které ses až doposud dozvěděl. Ještě jednou se zamysli nad postavami, které nám text představuje. Na začátku o nich nevíme téměř nic: Ježíš (bez bližšího označení), žena (beze jména), duch, Bůh (předmět chvály, ale nevystupuje zde aktivně). Později však dostávají tyto postavy jiný rozměr. Ježíš se stává Pánem (v. 5), žena je nazvána dcerou Abrahamovou (v. 6), duch je nám představen jako satan. Můžeš si zde zřehlednit, kdo je

pro Ježíše

proti Ježíši

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Máš tedy všechny důležité informace o textu, které ti pomohly pochopit důležitý problém týkající se soboty. Není to problém teoretický, ale týká se konkrétního člověka - shrbené ženy. To, co Ježíš říká a dělá, rozděluje přítomné lidi na dvě skupiny: na ty, kteří se radují, a ty, kteří se stydí (v. 7). Slovo osvobození hraje v tomto textu důležitou roli.

Abychom tedy vše shrnuli: Problém, který se objevuje v tomto textu, je přesně vymezen: Jaké jsou naše představy o sobotě? Podle Ježíše je sobota dnem osvobození. Jeho odpůrci jsou přesvědčeni, že na osvobození máme šest dní, ale ne sobotu.

Zapamatuj si

- ♦ Každý text je dílčím řešením určitého lidského problému.

K zamyšlení

- ♦ Chápeš na základě tohoto rozboru lépe smysl soboty?

Lukáš 13,10-17

Přečti si tuto pasáž ve třech různých překladech.

Jaký význam má text pro tebe?

Poslední fázi nesporně považuji za nejdůležitější. Doposud byla naše práce zaměřena na samotný text, který jsme rozebírali, hledali jsme, co nám chce říct. Nyní přichází na řadu důležitá otázka, co z textu vyvodíme sami pro sebe.

Základní poučení z textu

1. Ježíš ženu **vidí**.

Tato žena trpí už osmnáct roků. Nic od Ježíše nežádá, ale Ježíš její utrpení vidí.

2. Ježíš ženu **osvobozuje**.

Jeho zásah je bezpodmínečný. Dobře si všimni, co Ježíš dělá:

- ♦ **Volá** ženu. Obrací se na ni s výzvou, povolává ji.
- ♦ **Řekl**. K osvobození ženy došlo jedině Ježíšovým mocným slovem.
- ♦ **Vkládá** ruce. Vkládání rukou samo o sobě nevyvolalo uzdravení (Ježíš není kouzelník), ale vložení rukou bylo uzdravení stvrzeno.

3. Představený synagógy dává najevo svou nespokojenost.

Žena je už osmnáct let nemocná, může přece počkat, až skončí sobota! Na uzdravování máme šest dní.

4. Ježíšovo chápání soboty.

Nemůže se udělat pro ženu totéž, co se dělá pro zvířata (**odvázat** a **osvobodit** je v řečtině vyjádřeno stejným slovesem). Sloveso použité na konci šestého verše je důležité: „**neměla být**“. Sobota je hlavně dnem osvobození, dnem, kdy člověk objevuje svou důstojnost a zbavuje se neblahého nátlaku a útisku. Osvobozená žena je nazvána **Abrahamovou dcerou**. Ježíšův zákrok jí vrátil skutečnou identitu.

K zamyšlení

- ♦ Máš soucit s člověkem, který trpí? Chceš pro něj něco udělat?
- ♦ Prožíváš sobotu jako svátek, jako den osvobození, nebo jako zátěž?

Uložit

V tomto úkolu jsme si ukázali, jakým způsobem můžeme rozebírat a studovat biblický text. Metodu, kterou jsme použili, můžeme nazvat literární rozbor - analýza.

1. Tato důležitá metoda nás učí, jak se dívat na biblický text a studovat ho do hloubky.
2. Je dobré vymezit začátek a konec textu.
3. Samotný text i jeho uspořádání jsou základem pro hledání a bádání.
4. Každé studium Písma uzavíráme teprve tehdy, když najdeme praktické uplatnění textu.

Otázky k diskuzi

1. Máme dělat podle Ježíše to, co nám říkají zákoníci a farizeové, nebo ne? Čti Mat 23,1-3.
2. Jaké místo je vyhrazeno sobotě v textu Luk 13,10-17? Zdůvodni svoji odpověď.
3. Jak chápe sobotu Ježíš? Ztotožňuješ se s jeho pojetím?
4. Dovolíš Ježíši, aby tě zprostil násilí a otroctví (práce, škola, televize, drogy), abys mohl prožívat sobotní osvobození? Kde vidíš hranice mezi závislostí a svobodou?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

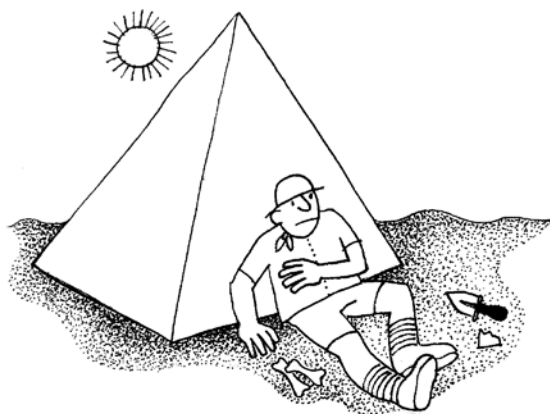

Moje rozhodnutí:

HLEDEJ JAKO ARCHEOLOG

**„Židé v Beroji byli přístupnější než v Tesalonice:
Přijali evangelium s velikou dychtivostí a každý den zkoumali
v Písmu, zdali je to tak, jak zvěstuje Pavel.“**

Skut 17,11

Zkus si představit archeologa. Právě objevil nějaký pahorek, kterému dosud nikdo nevěnoval pozornost. Od tohoto okamžiku nepřestane prohrabávat zem a opatrně odnášet všechny nánosy, které se zde v průběhu staletí nashromáždily. Hoří nedočkavostí a je zvědavý, co objeví. Určitě najde nádoby, vzácné mince nebo dobové pracovní nářadí. A jak bude kopat stále hlouběji a hlouběji, objeví město. Až dá dohromady vše, co na tomto místě objevil, až lupou prozkoumá každý předmět, bude moci popsat historii tohoto města, určit, kdy, jak a kým bylo zničeno. A určitě popíše i způsob myšlení a života jeho obyvatel.

Tento týden si ukážeme jinou metodu studia Bible, kterou můžeme přirovnat k práci archeologa. Buď vytrvalý, důkladný a přesný, protože budeš shromažďovat různé úlomky. Musíš proniknout do textu, který je velmi starý, ale ve skutečnosti hovoří o tvém životě. Neříkej, co je pod povrchem, dokud jsi nehledal, ale pros Boha o sílu a vytrvalost.

12

Neděle

Jon 1,1

Jakým způsobem se Bůh zjevil Jonášovi?

Studuj knihu Jonáš

Pro tento týden jsem vybral text mnohem delší; jedná se vlastně o celou knihu.

Přípravná bádání

Nejdříve si polož tři základní otázky:

1. **Kdo** text napsal? (autor)
2. **Kdy?** (datum napsání knihy)
3. **Pro koho?** (adresát)

Musím tě však upozornit, že odpověď na tyto otázky není vždy jednoduchá a budeš ji muset dlouho hledat. Někdy dokonce nenajdeš v biblické knize žádnou stopu, která by ti je pomohla zodpovědět. Ale nevzdávej to!

Vraťme se nyní k úvodnímu textu. Hned v prvním verši se objevuje jméno Jonáš. Jeho jméno nese celá kniha. Ale verš nám neříká nic o jejím autorovi. Kniha Jonáš pouze nese název podle své hlavní postavy.

Pojďme dál. Teď budeš potřebovat konkordanci. Ta tě odkáže na 2 Král 14,23-27. V těchto verších se hovoří o prorokovi, který se jmenuje jako náš hrdina (Jonáš) a má stejného otce (Amítaj). O oblasti, ze které tento muž pochází, Gat-chéfer, je zmínka v knize Joz 19,13. Gat-Chéfer se nachází 4 km severovýchodně od Nazareta. Nyní už tedy víš něco i o autorovi.

Nemůžeme přesně zjistit, kdy byla kniha napsána, ale můžeme určit období, ve kterém žil Jonáš. Kniha Královská ti poskytuje mnoho odkazů. V každém biblickém slovníku zjistíš, že král Jarobeám II. vládl izraelskému národu od roku 783 až do roku 743 před Kr.

K zamyšlení

- ♦ Každá kniha Bible je Božím slovem. Uvědomuješ si to?

Jaký úkol dostal Jonáš, když s ním Bůh mluvil znovu? Splnil ho?

Literární kontext

Než začneš studovat biblický text, musíš ho zařadit do kontextu.

1. Začlenění do skupiny biblických knih

Určitě víš, že Starý zákon rozdělujeme na několik částí: Penta-teuch, knihy historické, básnické, prorocké atd. (Někdy se mohou jednotlivé názvy poněkud lišit podle toho, o jaký překlad Bible se jedná.) Židé používají rozdělení ještě jednodušší: zákon, proroci a ostatní. Knihu Jonáš řadíme mezi knihy prorocké. Je velmi důležité, abychom i tuto skutečnost uvědomili, protože proroc-kou knihu nečteme stejným způsobem jako knihu historickou.

2. Kompozice knihy

Můžeš použít tutéž metodu, kterou jsem ti navrhl minulý týden ohledně postav. Vyhledej (podtrhni si) údaje v textu, které se týkají jeho výstavby.

Určitě si všimneš prvního verše třetí kapitoly: Hospodin dal Jonášovi tento příkaz **podruhé**. To znamená, že mluvil i poprvé. A to nám potvrzuje první verš knihy. Kniha Jonáš se tedy skládá ze dvou částí a každá z nich začíná Božím poselstvím. Čti Jon 4,1-11.

Čtvrtá kapitola nás seznamuje s rozhovorem mezi Bohem a Jonášem. Zbývá nám ještě druhá kapitola, se kterou však nebudeme mít žádné problémy, protože hned druhý verš nám jasně říká, že se jedná o modlitbu. A máme hotovou celou osnovu knihy Jonáš.

- ♦ Bůh hovoří poprvé a Jonáš odpovídá. (1,1-2,1)
- ♦ Jonášova modlitba. (2,2-10)
- ♦ Bůh hovoří podruhé a Jonáš odpovídá. (3,1-10)
- ♦ Rozhovor mezi Jonášem a Bohem. (4,1-13)

Kniha Jonáš se nám začíná postupně rýsovat. Je to jako když dobrý archeolog objeví plán starého města.

K zamyšlení

- ♦ V čem tě kniha Jonáš povzbuzuje?

Úterý

Jonáš 4,2

Kterými Božími vlastnostmi si je Jonáš jistý?

Překladaelé

Dobře víš, že Bible nebyla napsaná v češtině, ale v hebrejštině a aramejštině (Starý zákon) a v řečtině (Nový zákon). Protože jsi tyto jazyky pravděpodobně nestudoval, jsi odkázán na čtení překladu.

Překladaelé bývají pečliví a neúnavní lidé, opravdoví vědci. Dodejme, že v češtině máme několik překladů, z nichž většina je na vysoké úrovni. Nikdy se však nepodaří přeložit text dokonale. Pokud chceme důkladně studovat určitou pasáž, je dobré používat různé překlady a srovnávat je. Tím můžeme sdělení plněji pochopit.

Přečti si 2. kapitolu Jonášovy knihy v několika různých překladech, např.

- ♦ v ekumenickém překladu,
- ♦ v kralickém překladu,
- ♦ v jazyce, který studuješ ve škole.

K zamyšlení

- ♦ Které Boží vlastnosti uvedené v Jon 4,2 tě nejvíce zaujaly? Kým je Pán Bůh pro tebe osobně?

Vyhledej v biblickém atlasu místa, o kterých budeme hovořit.

Trochu zeměpisu a dějepisu

Zeměpis a dějepis spolu úzce souvisí. Při rozboru určitého textu je někdy lepší více si všímat historie než zeměpisu, u jiného textu je tomu právě naopak. A to je i případ knihy Jonáš. Začneme tedy zeměpisem.

Zeměpis knihy Jonáš

Jedná se o asyrské císařství (kolem roku 650 př. Kr.). Vzdálenost mezi Samariím (hlavním městem Izraele) a Ninive je vzdušnou čarou asi 1 000 km. První kapitola mluví o městě Jafa, ze kterého Jonáš vyplul. Jedná se o jeruzalémský přístav ve Středozemním moři.

Přesně nevíme, kde leželo město Taršíš. Ale pokud se Jonáš narodil v Jafě, chtěl se tak dostat na západ, i když mu Bůh řekl, aby šel na východ, tedy úplně na opačnou stranu.

Několik historických poznámek

I. Co se v té době dělo v Izraeli?

Jeroboám II. vládl v království na severu 41 let. Využil úpadku Asýrie a znovu dobyl velkou část území, kterou zabral jeho nepřítel. I archeologické nálezy v hlavním městě Samarii vypovídají o rozkvětu země za vlády krále Jeroboáma II. Ale bohatství je pouze v rukou některých privilegovaných osob, zatímco lid žije v chudobě. Proroci Ámos a Ozeáš nás informují o této nerovnosti. Po duchovní stránce je vláda Jeroboáma II. dobou úpadku.

Čti 2 Král 14,24.

2. Město Ninive

Město Ninive se nachází na levém břehu řeky Tigris. Jedná se o hlavní město Asýrie, jehož hradby měří téměř 12 km a místy dosahují tloušťky až 45 m. Je to velké město a v tomto smyslu o něm mluví i Jonáš. Pokud se chceš o Ninive dovědět víc, podívej se do slovníku nebo biblické encyklopedie. Zvykni si používat při studiu Bible různé příručky, slovníky nebo atlasy, které ti pomohou oživit biblické vyprávění.

Čtvrtek

Jon 3,5-7

Jak reagují Ninivští a jejich král na Jonášovo kázání?

Podrobný přehled

Nastává chvíle, kdy vytáhneme lupu a budeme podrobně zkoumat text. Zastavíme se u každého slova, které je nejasné a kterému nerozumíme. Určitě chápeš, že nemůžeme tento detailní rozbor provádět v rámci naší lekce. Vybral jsem pouze dva příklady, kterými se budeme zabývat podrobněji.

Čti Jon 3,5,6

Žíněné suknice a popel

Tyto verše zřejmě překvapí člověka, který není zvyklý číst Bibli, protože se v nich dovídá o zvláštním jednání Ninivských. Je opravdu důležité se zde zastavit a snažit se pochopit, co nám text chce říct.

Popel je v Bibli obrazem toho, co nemá žádnou hodnotu (1 Moj 18,27) nebo co pominulo (Jób 13,12). V Orientě vyžadoval zvyk, aby si člověk při smuteční příležitosti posypal hlavu popelem. Iz 61,3 staví do protikladu k popelu olej veselí. Popel byl také znamením lítosti a pokání. Teď už tedy víme, co nám text chce říct. Ale podívejme se na žíněné suknice. Jedná se o látku černé barvy utkanou z kozí nebo velbloudí srsti, která symbolizuje totéž co popel. Tento oděv se nosil na vyjádření smutku nebo lítosti (viz Jer 6,26). Obléknout si suknicí a posypat hlavu popelem tedy zcela jednoznačně znamená činit pokání.

Čti Jon 3,7.

Prohlášení krále

Překvapil tě tento text? Nestává se často, aby dal král nebo šéf vlády podobný příkaz. Ale měli bychom vědět, že v Orientě bylo náboženství záležitostí státu. Monarcha rozhodoval naprosto o všem. V našem případě i o pokání, když slyšel Jonášovo kázání a viděl reakci Ninivských.

Stručně si shrňme, co už víme:

Samotný text - jeho struktura

Pozadí - autor, datum, adresáti

Kontext - stavba, skupina biblických knih

Překlad - použití různých překladů

Prostředí - dějiny a zeměpis

Význam - význam pro lidi v tehdejší době a pro mě dnes

Aplikace - jak uplatníš to, co ses naučil?

K zamyšlení

♦ Jak nejčastěji reaguješ na sobotní kázání?

1 Kor 10,6

Proč Bible zaznamenává všechny tyto příběhy?

Význam

Poslední etapa je stejná jako v předchozí metodě studia: Ptáš se, jaký význam má text pro tebe. I když je kniha Jonáš velmi krátká, najdeme v ní mnoho myšlenek. Pro nedostatek prostoru uvedu některé z nich bez podrobnějšího komentáře.

Hlavní myšlenky textu

1. Kniha Jonáš velice dobře ukazuje postoj člověka, který se snaží uprchnout před Bohem.
2. Prorok Jonáš utíká před odpovědností. Odtahuje se od lidí (během bouřky spí).
3. I přes bludné názory a životní styl mají lodníci pozitivní přístup k náboženství.
4. Bůh se nemstí. Volá vzpurného proroka ještě jednou.
5. Jonáš omlouvá svůj útek: Plán je pro něj nepřijatelný (svým způsobem má pravdu). Zná totiž Boha jako soucitného a milosrdného.
6. Jeden jediný člověk, i když zpočátku poněkud zdrženlivý, může s úspěchem obrátit k pokání celé město.
7. Boží spása je pro všechny, jak pro Židy, tak i pro obyvatele Ninive.

Jonáš v Novém zákoně

Není od věci připomenout si Ježíšův výrok, který dává Jonášovu pobytu v břiše velké ryby nový význam (Mat 12,39; 16,4 a Luk 11,29).

Otázky, které ti klade Jonáš

1. Jaký je Pán Bůh podle tvých představ?
2. Chápeš jeho soucit a milosrdenství?
3. Bereš na vědomí, že spasení je pro všechny?
4. Jak reaguješ, když po tobě Bůh něco žádá?

K zamyšlení

- ♦ Jaký je tvůj vztah k Bohu? Čeká Bůh od tebe, že oslovíš nevěřící nebo jinak uvažující lidi? Jsi ochoten to udělat?

Uložit

Tento úkol přirovnává studium biblického textu k práci archeologa. Tím zdůrazňuje náročnost i význam takového studia.

1. Hledání v textu vyžaduje úsilí, důslednost a čas, ale výsledek je vidět!
2. Velmi důležité je čtení v jazykovém, historickém a zeměpisném kontextu.
3. I když je Jonáš pouze malá biblická kniha a o samotném Jonášovi toho moc nevíme, přesto se z tohoto textu můžeme mnohému naučit.

Na závěr malé shrnutí

Ú - KON - PŘE - DĚJ - DE - VÝ

Znovu si projdi jednotlivé etapy rozboru textu, se kterými jsme se seznámili tento týden. Navrhu ti způsob, jak si je všechny můžeš zapamatovat. Stačí si vzpomenout pouze na první slabiku slova, které danou etapu popisuje:

Úvod - autor, datum, adresát

Kontext - stavba, skupina biblických knih

Překlad - srovnání různých překladů

Dějepis a zeměpis - historické a zeměpisné prvky v textu

Detaily - neobjasněná slova v textu

Význam - význam textu pro tebe

Otázky k diskuzi

1. Komu byla určena kniha Jonáš? Která myšlenka je pro tebe v této knize nejdůležitější?
2. Čím se liší druhá kapitola od ostatních kapitol knihy Jonáš? Proč tomu tak podle tvého názoru je?
3. Proč je důležité si uvědomit historický kontext knihy Jonáš?
4. přečti si ještě jednou Jon 3,7. Nemyslíš, že tyto verše přímo narážejí na naše pojetí svobody svědomí? Zkus to vysvětlit.

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

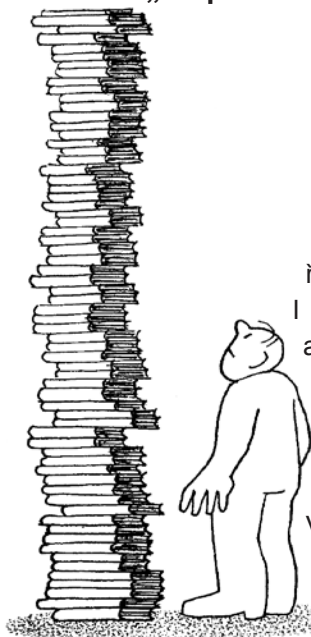

Moje rozhodnutí:

JAK STUDOVAT BIBLI?

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“

Genesis 1,1

Existují knihy, které doporučujeme jiným, a říkáme: To si musíš přečíst! Většinou se jedná o zajímavou a poutavou knihu, kterou napsal známý spisovatel. Takové knize říkáme bestseller.

I Bible je bestsellerem. Neustále se vydávají a prodávají milióny kusů této knihy. Je to kniha, o které lidé říkají, že změnila jejich život. Kniha, která nese poselství útěchy a povzbuzení, která ti nabízí naději do budoucnosti a dává tvému životu smysl.

V čem je Bible tak mimořádná? Patrně v tom, že postavy v Bibli se rozhodují, jednají a mluví podle jiných zákonů, než jakými se obvykle lidé řídí. Myslí jinak. Pouštějí se do činů, kterým

někdy nerozumíme. Jejich život má jiné těžiště, upíná se k něčemu, co není v nich, ale nad nimi. Všechno vidí v jiném světle, slyší volání, které přichází odjinud. Neusilují o své štěstí, neuskutečňují své plány, ale prosazují v tomto světě pravdu, která není z tohoto světa. Řekněme to naplno: V Bibli všechno ukazuje k Bohu. Středem není člověk, ale Bůh. On jedná a tvoří.

Proto Bible vyvolává nepokoj. Lidé stojí před Bohem a ztrácejí rovnováhu. Všechno se jeví v jiné perspektivě. Tak je tomu v Bibli od první až do poslední stránky.

Někdy možná otvíráš Bibli se zájmem, ale někdy se ti moc nechce. Vím, že nečteme rádi povinnou četbu. Ale vytvoř si svůj osobní plán četby. A zařaď do svého vlastního (možná tajného) seznamu knih, které si chceš přečíst, také Bibli. Není to tak bláznivá myšlenka!

Neděle

2 Tim 3,16

Které části Bible jsou užitečné? Proč?

Uč se, dokud jsi mladý...

V přechozích úkolech jsme se učili, jak rozumět Božím poselstvím, tedy jak studovat Bibli. Pochopil jsi, že jí můžeš lépe porozumět, když budeš postupovat podle určitého návodu. Od této chvíle bys měl číst tímto způsobem každou biblickou pasáž. Je samozřejmé, že to pro tebe bude znamenat práci navíc, ale čím víc budeš určitou metodu používat, tím to pro tebe bude jednodušší. V tomto týdnu si chceme prakticky vyzkoušet, jak studovat Bibli. Budeme se zabývat pasáží o stvoření.

Nejdříve několik rad:

- ♦ Tentokrát použij jiný překlad Bible, než jaký jsi zvyklý používat. Na začátku každé biblické knihy se v některých překladech nachází historické informace. Přečti si je, než začneš.
- ♦ Nahlédni do konkordance, biblického atlasu, slovníku nebo příručky.
- ♦ Nezapomeň číst biblické pasáže v kontextu. Vyhneš se tak nepochopení. - Ptej se: Jak? Kde? Proč? Komu je to určeno? Kdo to napsal? V které době se příběh odehrál? Jaké má kulturní pozadí? Do jaké skupiny biblických knih patří jednotlivé biblické pasáže? Dobře si všímej symbolů.
- ♦ Nepočítej s tím, že v textové pasáži najdeš hotové odpovědi na své otázky. - Možná ses ještě úplně nerozhodl číst Bibli. V následujících verších ti tato kniha sama říká, proč bys to měl udělat. (Jan 5,39; Řím 15,4; 2 Tim 3,15-17; 5 Moj 12,8.32 a 31,11-13; Joz 1,8)

K zamyšlení

- ♦ Věnuješ Bibli pravidelně (denně) pozornost? Dělej to! Je to ve tvém zájmu!

1 Moj 1,1

Jak rozumíš prvnímu verši Bible? Které slovo je základní a nejdůležitější?

Stvoření

Stvořením jsme se už v těchto úkolech zabývali. Tentokrát však budeme tuto pasáž studovat podrobně a uvidíš, co nového ti přinese. Čti 1 Moj 1,1-23.

Pokus se několika větami shrnout myšlenky, které jsi právě přečetl. Ujasni si, co se stalo, jak jdou jednotlivé události za sebou a jaký je autorův záměr.

Všiml sis, že první tři dny byly určeny k vybudování „obytného prostoru“ a během dalších dnů byli do tohoto prostoru umístěni obyvatelé? Schematicky to můžeme vyjádřit takto:

Prostor

1. Světlo - oddělení světla od tmy
2. Rozmístění - oddělení vod nahoře a dole
3. Souš - oddělení vody a země

Obyvatelé

4. Světla na obloze - slunce, měsíc a hvězdy
5. Ptáci a ryby - okřídlení, velká mořská zvířata a hmyz
6. Svět zvířat - dobytek, plazi a divoká zvířata

7. Sobota - Bůh odpočinul, požehnal a posvětil tento den

Autor popisuje události o stvoření logicky a systematicky. Byl totiž ovlivněn Bohem, který je Stvořitelem - architektem a mistrem stavitelem.

K zamyšlení

- ♦ Co ti připomíná tato první biblická pasáž?

Úterý

1 Moj 1,31

Co udělal Bůh hned po dokončení své práce? Co si o tom myslíš?

Stvořitel

Autor pasáže o stvoření chtěl zdůraznit následující body:

1. Bůh je králem vesmíru, protože:

- Stvořil všechno - je tedy inženýr, architekt, tesař, zahradník, stavitel, umělec...

- Je Bohem pořádku - všechno, co stvořil, má svůj úkol a své místo.

- Jednoduše je. Nebyl stvořený. Prostě existuje.

- Je největší. Stojí nad všemi nebeskými tělesy, nad sluncem a měsícem. Pro tehdejší dobu byla tato myšlenka velmi důležitá. Někteří lidé totiž uctívali slunce a měsíc jako svrchované bohy. V této pasáži se tedy naráží na jejich náboženství.

- Je spokojeným architektem.

Stále se opakuje: „A Bůh viděl, že je to dobré.“

2. Člověk je králem země.

3. Člověk - to je muž a žena.

4. Sobota je zvláštní a důležitý den.

Body 2, 3 a 4 budeme rozebírat v dalším dni.

K zamyšlení

♦ Je Bůh králem také tvého života?

1 Moj 1,26

Komu je člověk nejvíc podobný? Co nám to chce říct?

Člověk, král země

Ve druhé části pasáže o stvoření se klade důraz na člověka. Na člověku lze vidět odraz Božích myšlenek. Bůh řekl důrazně: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby.“

Člověk tedy stojí ze všech stvořených bytostí nejvýš a je zároveň posledním Božím stvořením na zemi. Je korunou stvoření. Bůh dal člověku úkol a ustanovil ho králem na této zemi, protože:

- Člověk musí vládnout zvířatům a podrobit si zemi. Je tedy králem, vládne nad zvířaty a nese odpovědnost za naši zemi. (Žalm 8,5-10)

- Byl stvořen jako dobrý. Když vyšel ze Stvořitelových rukou, nedalo se na něm nic opravit ani změnit. Je zodpovědný za své činy.

- Je obrazem Boha a **podobá se** Pánu Bohu. Bible nám ale neříká, kam až tato podoba sahá. Člověk reprezentuje Boha na této zemi a svými činy a schopnostmi by měl odrážet Boží podobu.

- Je vrcholem stvoření. Vše, co bylo stvořeno před člověkem, bylo učiněno pro něho. Světlo, aby viděl, souš, aby měl kde bydlet, rostliny a stromy jako potrava, světla na obloze, aby mu ukazovala čas, ryby, ptáci a zvířata, aby nad nimi vládl, a rostlinná říše, aby ji obdělával.

K zamyšlení

- ♦ Považuješ svůj život za „královský“, jak bylo člověku určeno?
- ♦ Jak si představuješ dobrou „vládu“ člověka nad přírodou? Jaké negativní a jaké pozitivní důsledky lidského „vládnutí“ nad přírodou můžeme pozorovat?

Čtvrtek

1 Moj 2,23

To řekl Adam krásně. Co asi právě prožíval?

Člověk - to je muž a žena

První a druhá kapitola 1. knihy Mojžíšovy si neprotiřečí. Druhá kapitola staví do centra dění člověka, kdežto první kapitola klade důraz spíše na stvoření jako celek. Ve druhé kapitole se dovídáme více o stvoření člověka: „I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.“ Pisatel se snaží ukázat člověka, který je na jedné straně spojen se zemí a na druhé straně se Stvořitelem, jenž mu vdechl život. Člověk patří zemi, ale pochází od Boha.

Člověk = muž a žena

- ♦ Žena byla stvořena **z muže**. Bůh ji však nevytvořil pouze z jeho žebra, ale i z jeho těla: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla!“ Tyto verše ukazují na důležité a velmi těsné spojení muže a ženy.
- ♦ Žena stojí **vedle muže, u něho**. Je utvořena z jeho boku a má stát vedle něho. Bible to ještě vysvětluje: „...pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná.“
- ♦ Muž a žena si **navzájem** patří. Jsou jedno tělo, stojí jeden vedle druhého, a „proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem“. Oba dva jsou nerozlučně spojeni.

K zamyšlení

- ♦ Muž a žena byli v plánu Božího stvoření. Jak to ovlivňuje tvůj pocit vlastní hodnoty?

1 Moj 2,2

Co je tak zvláštního na každém sedmém dni v týdnu?

Sedm a ještě jednou sedm

Pokud budeš studovat text o stvoření podrobně, najdeš v něm několikrát číslo sedm. Autor tím chce zdůraznit zvláštní postavení sedmého dne mezi ostatními dny v týdnu. Tento den je velmi důležitý, přestože Bůh nic nestvořil. Bůh totiž odpočinul, požehnal a posvětil sedmý den.

Bůh odpočinul

Stvořitel přestal dělat věci, kterými se zabýval v předchozích dnech. Nebyl unavený. S uspokojením se díval na to, co vytvořil.

Bůh požehnal

Bůh dává požehnání celkem třikrát: Žehná zvířatům (1), člověku (2) a sobotě (3). Požehnat znamenalo ve Starém zákoně nabídnout blahodárnou sílu. V sobotu člověk odpočívá a nabírá sílu.

Bůh posvětil

Posvětit znamená dát stranou, oddělit pro Boha. Den Páně je zvláštním dnem, je jiný než všechny ostatní dny.

I pro člověka se sobota má stát zvláštním dnem:

- a) Dnem odpočinku, kdy může odložit veškerou svoji práci, odpočinout si a obnovit tolik potřebnou energii.
- b) Svátečním dnem, kdy si má člověk připomínat stvoření (2 Moj 20,8-11) a vysvobození (5 Moj 5,13-15). Sobota je tedy znamením stvoření a vykoupení.
- c) Dnem společenství církve, kdy jdeme do shromáždění, abychom se setkali s Bohem.
- d) Dnem vyhrazeným pro rodinu, kdy se jí člověk může věnovat více než během týdne, protože nemusí myslet na různé starosti a na práci.

K zamyšlení

- ♦ Pokusil ses už podniknout něco pro to, aby se pro tebe sobota stala opravdu svátečním dnem? Vřele ti to doporučuji!

Uložit

Tato lekce se ti snaží na konkrétním příkladu ukázat, jak můžeme studovat určitou biblickou pasáž.

1. Uvádí orientační body, aby se studium pro tebe stalo srozumitelnější.
2. Zdůrazňuje důležitost kontextu.
3. Pokud si osvojíš dobrou metodu, studium Bible se pro tebe stane velmi zajímavou a prospěšnou činností.

Otázky k diskuzi

1. Čti 1 Moj 1,16-31

Najdi vše, co se zde říká o člověku. Souhlasíš s nadpisem na středu? Proč?

2. Naučil ses něčemu novému v pasáži o stvoření? Co cenného v ní mohou najít jiní mladí lidé?

3. K čemu může sloužit metoda studia Bible?

4. Jaké zkušenosti jsi získal tento týden při studiu Bible? Na čem záleží?

Pro mně nové:

Neporozuměl jsem:

Moje rozhodnutí:
